ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1990

Vyhlásené: 10.08.1990 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

324

VYHLÁŠKA

Českého úřadu bezpečnosti práce a Českého báňského úřadu

ze dne 31. července 1990

o bezpečnosti práce a technických zařízení při stavebních pracích

Český úřad bezpečnosti práce podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 174/1968 Sb., o státním odborném dozoru nad bezpečností práce, a Český báňský úřad podle § 6 odst. 6 písm. a) zákona České národní rady č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, v dohodě s odborovými orgány stanoví:

ČÁST PRVNÍ
VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ

§ 1
Rozsah platnosti

(1) Vyhláška stanoví požadavky k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení (dále jen „bezpečnost práce“) při přípravě a provádění stavebních, montážních a udržovacích prací a při pracích s nimi souvisejících (dále jen „stavební práce“).

(2) Vyhláška se vztahuje na právnické a fyzické osoby,[1]) které provádějí stavební práce (dále jen „dodavatel stavebních prací“) a jejich pracovníky.

(3) Vyhláška se nevztahuje na stavební práce prováděné při hornické činnosti v podzemí a činnosti prováděné hornickým způsobem v podzemí.[2])

(4) Vyhláška se nevztahuje na zemní práce prováděné za použití strojů a výbušnin, pokud se na jedné lokalitě přemisťuje více než 100 000 m^3 horniny.[3])

§ 2
Výklad pojmů

Pro účely této vyhlášky se rozumí

a) bezpečnostním opatřením takové opatření, které zajišťuje organizačním nebo technickým způsobem bezpečný výkon práce nebo bezpečný provoz zařízení,

b) nebezpečnou prací činnost, která při použití všech stanovených bezpečnostních opatření představuje zvýšené úrazové riziko pracovníka,

c) nebezpečnou překážkou taková překážka, která ohrožuje svou polohou, pohybem nebo působením bezpečný průběh pracovní činnosti nebo pohybu,

d) nebezpečným prostředím a nebezpečným prostorem prostor se zvýšeným nebezpečím vzniku úrazu při práci nebo poškození technického zařízení (ochranná pásma rozvodných a dopravních sítí, staré uzavřené prostory, provozy s výskytem škodlivin v prostředí apod.),

e) nebezpečným dosahem stroje maximální dosah pracovního zařízení stroje zvětšený o bezpečnostní pásmo v šíři 2 m,

f) odpovědným pracovníkem pracovník pověřený řízením práce na svěřeném úseku s pravomocí samostatně rozhodovat,

g) ohroženým prostorem pracovní prostor se zvýšeným úrazovým rizikem vyvolaným umístěním a činností pracovníka, stroje nebo zařízení, nebezpečím pádu předmětů z výšky, zřícením konstrukce apod.,

h) prací nad sebou taková práce, kdy pracovník může být ohrožen pádem předmětů nebo materiálu z pracoviště nad ním,

i) seznámením pracovníkem podepsaný záznam o seznámení s předpisy o bezpečnosti práce v rozsahu potřebném k výkonu jeho práce,

j) stálým dozorem nepřetržité sledování pracovní činnosti pracovníků a stavu pracoviště, při němž pracovník určený dodavatelem stavebních prací se nesmí od pracovníků vzdálit a nesmí se zaměstnávat ničím jiným než dozorem,

k) udržovací prací taková práce na provozovaných objektech, budovách, konstrukcích a jejich částech, kterou se udržují ve stavu schopném užívání,

l) dodavatelskou dokumentací dokumentace zpracovaná dodavatelem stavebních prací v rámci přípravy výroby,

m) zábranou přírodní nebo umělá překážka vymezující nebo dělicí prostor určený pro pohyb osob (vozidel apod.) nebo tomuto pohybu nežádoucím směrem zabraňující a to z bezpečnostních nebo provozních důvodů, přičemž nemusí splňovat požadavky na zatížení jako zábradlí,

n) inženýrskými sítěmi dopravní sítě (silniční, železniční a vodní), rozvodné sítě (vodovodní, energetické a telekomunikační), kanalizace a jejich zařízení,

o) prací za ztížených podmínek stavební práce ve stísněném prostoru, extrémních klimatických nebo mikroklimatických podmínkách,

p) instruktorem lešenářské techniky pracovník oprávněný provádět školení a ověřování vědomostí a dovedností potřebných pro montáž a demontáž pomocných stavebních konstrukcí,

r) instruktorem horolezecké (speleologické) techniky pracovník oprávněný provádět školení a ověrování vědomostí a dovedností potřebných pro provádění výškových prací pomocí horolezecké (speleologické) techniky,

s) horolezeckou (speleologickou) technikou praktické používání vědomostí, dovedností, technických prostředků a zařízení sportovního lezectví pro provádění stavebních prací ve výškách a nad volnou hloubkou,

t) horolezeckou (speleologickou) kvalifikací soubor vědomostí a dovedností, které umožňují bezpečné používání horolezecké (speleologické) techniky.

§ 3
Základní povinnosti dodavatele stavebních prací

(1) Dodavatel stavebních prací je povinen vést evidenci pracovníků od jejich nástupu do práce až po opuštění pracoviště.

(2) Dodavatel stavebních prací je povinen vybavit všechny osoby, které vstupují na staveniště (pracoviště) osobními ochrannými pracovními prostředky, odpovídajícími ohrožení, které pro tyto osoby z provádění stavebních prací vyplývá.

§ 4
Příprava staveb

(1) Dodavatel stavebních prací musí v rámci dodavatelské dokumentace vytvořit podmínky k zajištění bezpečnosti práce.

(2) Součástí dodavatelské dokumentace je technologický nebo pracovní postup, který musí být po dobu stavebních prací k dispozici na stavbě.

(3) Technologický postup musí stanovit

a) návaznost a souběh jednotlivých pracovních operací,

b) pracovní postup pro danou pracovní činnost,

c) použití strojů a zařízení a speciálních pracovních prostředků, pomůcek apod.,

d) druhy a typy pomocných stavebních konstrukcí (lešení, podpěrných konstrukcí, plošin apod.),

e) způsoby dopravy (svislé i vodorovné) materiálu včetně komunikací a skladovacích ploch,

f) technické a organizační opatření k zajištění bezpečnosti pracovníků, pracoviště a okolí,

g) opatření k zajištění staveniště (pracoviště) po dobu, kdy se na něm nepracuje,

h) opatření při pracích za mimořádných podmínek.

(4) Pracovní postup musí stanovit požadavky na provedení stavební práce při dodržení zásad bezpečnosti práce.

(5) Pokud v typových podkladech nejsou pro stavební práce stanoveny způsoby zajištění bezpečnosti práce, musí být stanoveny v dodavatelské dokumentaci.

(6) V dodavatelské dokumentaci musí být rovněž stanovena opatření pro případ ohrožení přírodními živly (záplavy, sesuvy půdy apod.), dále opatření při stavebních pracích za provozu a při souběhu prací několika dodavatelů a rovněž opatření při postupném odevzdávání staveb a objektů do provozu a užívání.

(7) Dodavatelská dokumentace nemusí obsahovat opatření na zajištění bezpečnosti práce v rozsahu podle odstavců 1 až 4, pokud se jedná o stavební práce malého rozsahu (drobné a jednoduché stavby, jednoduché stavební úpravy a udržovací práce) nebo jde-li o stavební práce, jejichž bezpečné provádění je upraveno technickými normami.[4]) Odpovědný pracovník určí v těchto případech nezbytná opatření k zajištění bezpečnosti práce před započetím jednotlivých prací (skládky, rozmístění a použití strojů, zařízení, pracovní postupy apod.) a učiní o tom záznam ve stavebním deníku.

(8) Pracovníci musí být seznámeni s dodavatelskou dokumentací v rozsahu, který se jich týká.

§ 5
Povinnosti při odevzdání staveniště (pracoviště)

(1) Vzájemné vztahy, závazky a povinnosti v oblasti bezpečnosti práce musí být mezi účastníky výstavby dohodnuty předem a musí být obsaženy v zápise o odevzdání staveniště (pracoviště), pokud nejsou zakotveny v hospodářské smlouvě. Shodně se postupuje při souběhu stavebních prací s pracemi za provozu.

(2) Dodavatel stavebních prací je povinen seznámit ostatní dodavatele s požadavky bezpečnosti práce obsaženými v projektu stavby a v dodavatelské dokumentaci.

(3) Při stavebních pracích za provozu je provozovatel povinen seznámit pracovníky dodavatele se zásadami bezpečného chování na daném pracovišti a s možnými místy a zdroji ohrožení. Obdobně je povinen dodavatel stavebních prací seznámit určené pracovníky provozovatele s riziky stavební činnosti.

§ 6
Přerušení stavebních prací

(1) Pracovník, který zpozoruje nebezpečí, které by mohlo ohrozit zdraví nebo životy osob nebo způsobit provozní nehodu (havárii) nebo poruchu technického zařízení, případně příznaky takového nebezpečí, je povinen, pokud nemůže nebezpečí odstranit sám, přerušit práci a oznámit to ihned odpovědnému pracovníkovi a podle možnosti upozornit všechny osoby, které by mohly být tímto nebezpečím ohroženy. Obdobně pracovník postupuje při podezření, že je na pracovišti osoba pod vlivem alkoholu nebo jiných omamných látek.

(2) Práce musí být přerušeny při ohrožení pracovníků, stavby (její části) nebo okolí vlivem zhoršených povětrnostních podmínek, nevyhovujícího technického stavu konstrukce, stroje nebo zařízení, vlivem přírodních živlů, případně jiných nepředvídaných okolností. Důvody k přerušení práce posoudí a o přerušení práce rozhodne odpovědný pracovník dodavatele stavebních prací. Práce mohou být také přerušeny za podmínek stanovených zvláštními předpisy.[5])

(3) Při přerušení práce je nutno provést nezbytná opatření k ochraně zdraví a majetku a musí být o tom vyhotoven zápis.

ČÁST DRUHÁ
STAVEBNÍ PRÁCE V MIMOŘÁDNÝCH PODMÍNKÁCH

§ 7
Základní ustanovení

(1) Za stavební práce v mimořádných podmínkách se považují práce za provozu, práce a ztížených podmínek a práce v nebezpečném prostředí a v nebezpečném prostoru.

(2) Pro provádění stavebních prací za mimořádných podmínek musí být v projektu stavby stanoveny zásady technických, organizačních a případně dalších opatření k zajištění bezpečnosti práce.

(3) vyskytnou-li se mimořádné podmínky v průběhu stavebních prací, určí dodavatel stavebních prací, případně ve spolupráci s projektantem, potřebná opatření k zajištění bezpečnosti práce. S určenými opatřeními musí dodavatel stavebních prací seznámit pracovníky, kterých se tato opatření týkají.

§ 8
Stavební práce v nebezpečném prostředí a v nebezpečném prostoru

(1) Při provádění stavebních prací v nebezpečném prostředí a v nebezpečném prostoru je investor povinen zajistit pro pracovníky dodavatele stavebních prací další osobní ochranné pracovní prostředky a zařízení u dodavatele stavebních prací neobvyklé.

(2) Zajištění bezpečnosti práce v ochranných pásmech[6]) inženýrských sítí musí být provedeno předem na základě písemné dohody s vlastníky, správci nebo provozovateli těchto sítí, pokud zvláštní předpisy nestanoví jinak.[6])

(3) Jakékoliv poškození inženýrských sítí musí být ihned ohlášeno jejich provozovateli a dodavatel stavebních prací musí vykonat opatření k zamezení vstupu nepovolaných osob do ohroženého prostoru do doby odstranění zdroje nebezpečí, pokud zvláštní předpisy nestanoví jinak.[6])

(4) Při stavební práci v blízkosti zařízení pod napětím se musí učinit opatření proti dotyku nebo přiblížení k částem s nebezpečným napětím.[7])

(5) Pracovník nesmí pracovat osamoceně na pracovištích, kde není v dohledu nebo doslechu další pracovník, který v případě nehody poskytne nebo přivolá pomoc, nebo pokud není zajištěna jiná účinná forma kontroly nebo spojení (dále jen „odlehlé pracoviště“) a v místech s nebezpečím výbuchu, zasypání, otravy, utonutí, pádu z výšky a v dalších případech, které stanoví odpovědný pracovník.

(6) Vstup do šachet, studní, vrtů, žump, kanálů, nádrží nebo jiných uzavřených prostorů je zakázán, pokud výskyt zdraví škodlivých a výbušných látek přesahuje přípustnou koncentraci.[8]) Jejich případný výskyt musí být pomocí technických opatření snížen a musí být zabezpečeno signalizační zařízení a záchranné prostředky. Do uzavřených prostorů musí být zajištěn dostatečný přívod vzduchu.

ČÁST TŘETÍ
ZPŮSOBILOST PRACOVNÍKŮ A JEJICH VYBAVENÍ

§ 9
Povinnosti dodavatelů stavebních prací

(1) Dodavatel stavebních prací je povinen pracovníky, kteří stavební práce projektují, řídí, provádějí a kontrolují, vyškolit z předpisů k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení,[9]) popřípadě prakticky zaučit a to v rozsahu potřebném pro výkon jejich práce a ověřovat jejich znalosti nejméně jednou za tři roky, pokud zvláštní předpisy[10]) nebo tato vyhláška nestanoví jinak.

(2) Dodavatelé stavebních prací jsou povinní zajišťovat školení, popřípadě zaučení pracovníků a ověřování jejich znalostí z předpisů uvedených v odstavci 1 nejméně jedenkrát za 12 měsíců, pokud provádějí nebo řídí stavební práce

a) ve výškách nad 1,5 m, kdy pracovníci nemohou pracovat z pevných a bezpečných pracovních podlah,

b) na pohyblivých pracovních plošinách,

c) na žebřících ve výšce větší než 5 m,

d) pomocí horolezecké (speleologické) techniky,

e) ve výškách při montáži a demontáži pomocných konstrukcí.

(3) Školení, zaučení a ověřování znalostí pracovníků, kteří provádějí nebo řídí práce uvedené v odstavci 2 písm. d) mohou vykonávat jen instruktoři horolezecké (speleologické) techniky a práce uvedené v odstavci 2 písm. e) jen instruktoři lešenářské techniky.

(4) Stavební práce, k jejichž provádění je požadována odborná způsobilost,[11]) mohou dodavatelé stavebních prací a jejich pracovníci vykonávat jen po jejím získání.

(5) Dodavatelé stavebních prací nesmí pověřit pracovníky prováděním stavebních prací, pokud nesplňují podmínky odborné a zdravotní způsobilosti.[12])

(6) Dodavatelé stavebních prací jsou povinni vést evidenci o školení, zaučení, zkouškách, odborné a zdravotní způsobilosti pracovníků.

(7) Dodavatelé stavebních prací jsou povinni vybavit pracovníky vhodným nářadím a ostatními pomůckami potřebnými k bezpečnému výkonu práce, potřebnými osobními ochrannými

pracovními prostředky jakož i dokumentací, návody a pravidly v rozsahu potřebném pro výkon jejich práce.

(8) Dodavatelé stavebních prací jsou povinni vybavit pracovníky pověřené řízením a kontrolou nad prováděním stavebních prací též právními a ostatními předpisy k zajištění bezpečnosti práce v rozsahu potřebném pro výkon jejich práce.

§ 10
Povinnosti pracovníků

(1) Pracovníci při provádění stavebních prací jsou povinni[13])

a) dodržovat technologické nebo pracovní postupy, návody, pravidla a pokyny,

b) obsluhovat stroje a zařízení a používat nářadí a pomůcky, které jim byly pro jejich práci určeny; neměnit bez souhlasu odpovědného pracovníka nic na provozních, bezpečnostních a požárních zařízeních,

c) dodržovat bezpečnostní označení, výstražné signály a upozornění a pokyny pracovníků pověřených střežením ohroženého prostoru,

d) provádět práci na určeném pracovišti, ze kterého se nesmí vzdálit bez souhlasu odpovědného pracovníka, kromě naléhavých důvodů (nevolnost, náhlé onemocnění, úraz apod.) a odchod jsou povinni ohlásit odpovědnému pracovníkovi.

(2) Při změně podmínek v průběhu prací, které mohou nepříznivě ovlivnit bezpečnost práce (geologické, hydrogeologické, povětrnostní nebo provozní) jsou odpovědní pracovníci povinni zajistit bezpečnost práce. Se změnou technologických nebo pracovních postupů musí seznámit příslušné pracovníky.

ČÁST ČTVRTÁ
STAVENIŠTĚ (PRACOVIŠTĚ)

§ 11
Vymezení a příprava staveniště (pracoviště)

(1) Staveniště v zastavěném území obce nebo organizace musí být souvisle oploceno do výšky nejméně 1,8 m, aby byla zajištěna ochrana stavby, zařízení a osob. Při vymezení staveniště se musí přihlížet k dosavadním přilehlým prostorám a komunikacím s cílem tyto komunikace, prostory a celkový provoz co nejméně narušit. Náhradní chodníky a komunikace nutno řádně vyznačit a osvětlit.

(2) U liniových staveb nebo u stavenišť (pracovišť) na kterých se provádějí krátkodobé práce postačí ohrazení dvoutyčovým zábradlím ve výši 1,1 m. Toto ohrazení může být nahrazeno podle § 19 odst. 1.

(3) U prací podle odstavce 2 prováděných na veřejných komunikacích, kde z provozních nebo technologických důvodů nelze ohrazení provést, musí být zajištěna bezpečnost provozu a osob jiným způsobem, např. řízením provozu nebo střežením.

(4) Staveniště (pracoviště) kde se pracuje pouze z lešení, bednění, pracovních plošin nebo s osobním zajištěním proti pádu z výšky musí být vymezeno nebo zajištěno podle § 52.

(5) Ohrazení nebo oplocení zasahující do veřejných komunikací musí být v noci a za snížené viditelnosti osvětleno výstražným červeným světlem v čele překážky a dále podél komunikace ve vzdálenosti minimálně každých 50 m.

(6) Staveniště mimo zastavěné území musí být oploceno nebo ohrazeno jen v případě, že sousedí s veřejnou komunikací ve vzdálenosti do 30 m.

(7) Staveniště mimo zastavěné území, kde se nepředpokládá veřejný přístup (pole apod.) se nemusí ohradit nebo oplotit, je-li s uživateli pozemku dohodnuto, jakým způsobem bude provedeno po obvodu staveniště upozornění na nebezpečí. Možné zdroje ohrožení života a zdraví osob (otvory, jámy, nestabilní konstrukce a stavební díly, stroje) je povinen dodavatel stavebních prací zajistit tak, aby takové ohrožení bylo vyloučeno.

(8) Veškeré vstupy na staveniště, montážní prostory a přístupové cesty, které k nim vedou, musí být označeny bezpečnostními značkami a tabulkami[14]) se zákazem vstupu na staveniště nepovolaným osobám. Oplocení staveniště musí mít uzamykatelné vstupy a výstupy mimo stavenišť (pracovišť) podle odstavců 2, 4, 6 a 7.

(9) Na staveništích (pracovištích) kde pracují i zahraniční pracovníci musí být pro výstražná nebo nařizující bezpečnostní sdělení použito vhodného symbolu.

(10) Po celou dobu výstavby musí být účinným způsobem udržován bezpečný stav pracovních ploch i přístupových komunikací na staveništi (pracovišti).

(11) Při stavebních pracích za snížené viditelnosti se musí zajistit dostatečné osvětlení.[15])

§ 12
Vnitrostaveništní komunikace

(1) Před zahájením staveništní dopravy a při každé její podstatné změně musí být provedena kontrola komunikací, průjezdných profilů, provozních podmínek a provedena úprava nevyhovujících komunikací.[16])

(2) Je zakázána jízda vozidla pod podjezdem nebo jinou pevnou překážkou, pokud výška vozidla včetně nákladu není nižší podjezdu nebo překážky nejméně o 0,3 m. Podjezdy, které mají světlou výšku nižší než 4,3 m, musí být označeny jako na veřejných komunikacích.

(3) Minimální šířka komunikace pro pěší na staveništi musí být 0,75 m, při obousměrném provozu 1,5 m. Komunikace s větším sklonem než 1 : 3 musí mít alespoň na jedné straně jednotyčové zábradlí o výšce 1,1 m.

(4) Podchodné výšky musí být minimálně 2,1 m, ve výjimečném případě lze tuto výšku snížit na 1,8 m, přičemž je nutno provést potřebná bezpečnostní opatření např. vyznačením nebo nátěrem.

(5) Překážky na komunikacích ovlivňující bezpečný průjezd, jakož i zákaz vjezdu a konec cesty, musí být označeny příslušnými bezpečnostními značkami s tabulkami.[17])

(6) Všechny překážky na komunikacích vyšší než 0,1 m, kudy přecházejí osoby nebo slouží dopravě, musí být opatřeny přechody a přejezdy o odpovídající únosnosti.

(7) Na komunikacích, kde hrozí zvýšené nebezpečí pádu osob, vyjetí nebo sjetí vozidel nebo mechanizačních prostředků, musí být provedeno bezpečnostní opatření (ohrazení, svodidla apod.). Obdobně se musí postupovat u konců cest a zakázaných vjezdů.

§ 13
Zajištění otvorů a jam

(1) Všechny otvory a jámy na staveništích (pracovištích) nebo komunikacích, kde hrozí nebezpečí pádu osob, musí být zakryty nebo ohrazeny.

(2) Zakrytí souvislým poklopem musí být provedeno tak, aby ho nebylo možno při běžném provozu odstranit nebo poškodit. Poklop musí mít únosnost odpovídající předpokládanému provozu.

(3) Nezakrývají se pouze ty otvory a jámy, v nichž se pracuje. Zdržují-li se v bezprostřední blízkosti další pracovníci, musí být otvory a jámy ohrazeny nebo střeženy.

(4) Jámy na vápno a podobné látky, které by mohly poškodit zdraví pracovníků při pádu do nich, musí být vždy ohrazeny pevným dvoutyčovým zábradlím vysokým 1,1 m i v případě, když jsou mimo pracovní prostor.

§ 14
Vertikální komunikace

(1) Plochy všech schodišť a šikmých rámp[18]) musí mít nekluzký povrch.

(2) Žebřík[19]) může být používán jen pro krátkodobé, fyzicky nenáročné práce při použití jednoduchého nářadí. Při výstupu, sestupu a práci na žebříku musí být pracovník otočen obličejem k žebříku a musí mít možnost přidržet se ho oběma rukama.

(3) Po žebříku se nesmí vynášet a snášet břemeno o hmotnosti nad 20 kg. Na žebřících je zakázáno pracovat nad sebou. Vystupovat a sestupovat po žebříku současně více pracovníkům je zakázáno.

(4) Na žebřících se nesmějí provádět práce, při nichž se používá pneumatických nástrojů, vstřelovacích přístrojů, řetězových pil a jiných podobných nebezpečných nástrojů.

(5) Použití žebříků jako přechodového můstku je zakázáno.

(6) Největší povolená délka přenosných dřevěných žebříků je 8 m. Jestliže se má žebřík nastavit, musí se obě části bezpečně spojit. V místě spojení se nesmí sklon žebříku ani vzdálenost mezi příčlemi měnit.

(7) Žebříky používané pro výstup musí přesahovat výstupní plošinu o 1,1 m. Přesah žebříku mohou nahradit pevná madla nebo jiná pevná část konstrukce, za kterou se lze spolehlivě uchopit. K zajištění stability musí být žebřík zabezpečen proti posunutí, bočnímu vychýlení, zvrácení nebo rozevření. Sklon jednoduchého žebříku nesmí být menší než 2,5 : 1.

(8) Za příčlemi musí být volný prostor alespoň 0,18 m, u paty žebříku ze strany přístupu nutno zachovat volný prostor minimálně 0,6 m.

(9) Pro výstup a sestup mezi podlahami lešení lze použít i dřevěné sbíjené žebříky o největší délce 3,5 m s příčlemi vsazenými do zdvojených postranic, technicky dokumentované typovým výkresem a výpočtem.

(10) Provazových žebříků lze použít pouze pro výstup a sestup pracovníků.

(11) Na žebříku se smí pracovat jen v bezpečné vzdálenosti od horního konce žebříku, u jednoduchého žebříku ve vzdálenosti chodidel nejvýše 0,8 m, u dvojitého žebříku nejvýše 0,5 m od konce žebříku. Při práci na žebříku, kdy je pracovník chodidly ve výšce větší než 5 m, musí používat osobní ochranné zajištění proti pádu.

(12) Vizuální prohlídky žebříků se musí provádět při výdeji ze skladu nebo příjmu do skladu a před každým použitím. Dodavatel stavebních prací musí pravidelně provádět, podle požadavku

technických norem, zkoušky stability a pevnosti žebříku nejméně jedenkrát ročně. Žebříky poškozené a ty, které nevyhoví zkouškám, nesmí být používány.

(13) Pojízdné žebříky musí být před použitím stabilizovány opěrami na dostatečně únosném podloží.

Skladování

§ 15
Základní ustanovení

(1) Při skladování materiálu musí být zajištěn jeho bezpečný přísun a odběr v souladu s postupem stavebních prací.

(2) Zařízení skládek a opěrné konstrukce musí být řešeny tak, aby umožňovaly skladování, odebírání nebo doplňování dílců a prvků v souladu s požadavky výrobce, bez nebezpečí poškození.

(3) Skládky, skladiště a jednotlivá místa k uskladnění materiálu nesmějí být umísťovány v prostorách trvale ohrožovaných dopravou břemen, prací ve výšce, na komunikacích, kde by bránily provozu motorových a jiných vozidel, popřípadě používání komunikací chodci, pokud není v projektu stavby stanoveno jinak. Umístění skládek a skladišť v ochranných pásmech musí být řešeno podle zvláštních předpisů.[20])

(4) Skladovací prostor musí mít výšku odpovídající způsobu skladování a použité mechanizaci. Prostor, kde se pracovníci pohybují a pracují, musí mít výšku nejméně 2,1 m.

(5) Skladovací plochy musí být urovnány, odvodněny, zpevněny a označeny bezpečnostními tabulkami zakazujícími vstup nepovolaným osobám.

(6) Rozmístění skladovaných materiálů a šířka a únosnost komunikací musí odpovídat používané mechanizaci.

(7) Pracovníci, kteří pracují v prostorách skladů, musí být seznámeni s rozdělením skladovacích prostorů pro jednotlivé druhy materiálu a s podmínkami bezpečného provozu.

(8) Skladovaný materiál musí být uložen tak, aby byla po celou dobu skladování zajištěna jeho stabilita a nedošlo k jeho znehodnocení. Podložkami, zarážkami, opěrami, stojany, klíny a provázáním musí být zajišťovány všechny prvky, které by se mohly převrátit, sklopit, posunout, kutálet apod.

(9) Konstrukční prvky, které na sebe při skladování těsně doléhají a nemají části, které by umožnily bezpečné uchopení (oka, držadla apod.) musí být vždy uloženy na podkladech. Jako podkladů je zakázáno používat kulatiny nebo vrstvené podklady.

(10) Dílce lze skladovat jen podle podmínek stanovených výrobní dokumentací nebo v takové poloze, ve které budou zabudovány.

(11) Dílce manipulací snadno poškoditelné a dílce pro letmou montáž se odebírají přímo z dopravních prostředků. Zřizování meziskládek je dovoleno v technologicky zdůvodněných případech, přičemž uskladněné dílce, jejichž statické vlastnosti mohou být sníženy povětrnostními vlivy, musí být před jejich účinky vhodně chráněny.

(12) Místa určená pro odběr dílců z dopravních prostředků musí mít rovný a dostatečně únosný povrch a jejich spojení s příjezdovými komunikacemi musí zajišťovat bezpečné nájezdy a sjezdy.

§ 16
Způsoby skladování

(1) Sypký materiál může být ukládán plně mechanizovaným způsobem do jakékoliv výšky, za předpokladu, že i odběr bude proveden mechanizovaným způsobem. Při odebírání materiálu musí být zamezeno vytváření převisů. Vytvoří-li se stěna, musí být odběr upraven tak, aby výška stěny nepřesáhla 9/10 dovoleného dosahu nakládacího stroje.

(2) Při ručním ukládání a odebírání může být sypký materiál navršen pouze do výšky 2 m. Musí-li být sypký materiál odebírán ručně nebo mechanickou lopatou z hromad vyšších než 2 m, musí být místo odběru upraveno tak, aby nevznikaly převisy a výška stěny nepřesáhla 1,5 m.

(3) Na skládce sypkých materiálů se spodním odebíráním se pracovníci nesmí zdržovat v nebezpečné blízkosti místa odběru.

(4) Sypké materiály v pytlích se mohou ručně skladovat do výšky 1,5 m, při mechanizovaném skladování do výšky 3 m. Okraje hromad musí být zajištěny pomocným zařízením (opěry, stěny apod.) nebo musí být pytle uloženy v bezpečném sklonu a vazbě, při které nemůže dojít k jejich sesunu.

(5) Tekutý materiál uskladněný v uzavřených nádobách musí být uložen tak, aby plnící (vyprazdňovací) otvor byl vždy nahoře. Otevřené nádrže musí být zajištěny proti pádu osob do nich. Sudy, barely a podobné nádoby se skladují nastojato jen v jedné vrstvě. Naležato se mohou skladovat ve více vrstvách za předpokladu, že jednotlivé vrstvy budou vzájemně stabilizovány proklady, popřípadě budou uloženy v konstrukci zajišťující jejich stabilitu.

(6) Kusový materiál pravidelných tvarů smí být skladován ručně jen do výšky 2 m při zajištění jeho stability (provázáním apod.). Kusový materiál nepravidelných tvarů (lomový kámen, nepravidelné tvarovky apod.) smí být v pevné hranici rovnán ručně jen do výšky 1,5 m.

(7) Tabulové sklo musí být skladováno nastojato v rámech s měkkými podložkami.

(8) Křehký materiál (umyvadla, záchodové mísy apod.) lze ručně skladovat pouze v jedné vrstvě nebo do výšky 1,5 m v nosných rámech.

(9) Kyseliny a jiné nebezpečné látky musí být skladovány v obalech s označením druhu látky. Bezpečný způsob skladování určí dodavatel stavebních prací podle druhu obalu.

(10) Oblé předměty (plechovky apod.) při zajištění stability se mohou ručně na sebe ukládat do výšky 2 m. Roury, trubky a kulatina musí být zajištěny proti rozvalení.

(11) Prvky a dílce pravidelných tvarů při ukládání nebo odebírání mechanizačními prostředky možno skladovat až do výšky 4 m, pokud výrobce nebo zvláštní předpis nestanoví jinak a jsou-li v místě skladovací plochy dodrženy požadavky na dostatečnou únosnost podloží, bezpečnou manipulací a dostatečnou světlou výšku.

(12) Sklady hořlavých materiálů nesmí být umísťovány blíže než 60 m od místa nasávání vzduchu do podzemní stavby nebo důlního díla.

(13) Upínání a odepínání dílců se musí provádět ze země nebo z bezpečných plošin nebo podlah tak, aby nebyly upínány nebo odepínány ve větší pracovní výšce než 1,5 m. Upínání a odepínání dílců za použití žebříků musí být podrobně stanoveno dodavatelem stavebních prací v technologických nebo pracovních postupech.

(14) Poškozené, popřípadě kazové dílce a materiál musí být výrazně označeny a uloženy zvlášť. Dodavatel stavebních prací určí způsob jejich skladování a manipulace.

(15) Vyložený materiál nebo materiál připravovaný k naložení podél kolejí musí být uložen a zajištěn tak, aby byl zachován průjezdný profil a volný schůdný prostor podél kolejí.

ČÁST PÁTÁ
ZEMNÍ PRÁCE

§ 17
Průzkum staveniště

(1) Průzkum staveniště musí být řešen v rámci projektu stavby.[21])

(2) Na podkladě výsledků geologického průzkumu a průzkumu překážek na stavbě je projektant zemních prací povinen stanovit třídu hornin a ve spolupráci s dodavatelem opatření k zajištění bezpečnosti práce.

(3) Průzkum přírodních podmínek se nevyžaduje pro zemní práce do objemu 100 m^3 výkopu a hloubky maximálně 2 m a při opravách podzemních vedení, pokud jsou známé geologické a hydrogeologické poměry a fyzikálně mechanické vlastnosti zemin z předcházejícího provádění zemních prací.

(4) Před zahájením zemních prací musí dodavatel stavebních prací ověřit na staveništi (pracovišti) inženýrské sítě, podzemní prostory, prosakování nebo výron škodlivých látek ve spolupráci s projektantem stanovit opatření k zajištění bezpečnosti práce.

§ 18
Vyznačení inženýrských sítí

(1) Při projektování zemních prací je povinností investora, aby zjistil všechny inženýrské sítě a jiné překážky (stará nebo opuštěná důlní díla, podzemní prostory apod.) z hlediska směrového a hloubkového uložení. Projekt stavby musí obsahovat vyznačení všech inženýrských sítí a jiných překážek pod zemí, na povrchu a nad zemí. Vyznačení všech inženýrských sítí v projektu stavby musí být ověřeno a potvrzeno jejich provozovateli z hlediska směrového i hloubkového uložení.

(2) Před odevzdáním staveniště investor písemně odevzdá a dodavatel stavebních prací převezme vyznačení inženýrských sítí a jiných překážek. V případě, že nebyly zjištěny žádné inženýrské sítě nebo jiné překážky, potvrdí toto investor dodavateli stavebních prací.

(3) Před započetím zemních prací musí být odpovědným pracovníkem zajištěno na terénu vyznačení tras podzemních vedení inženýrských sítí a jiných překážek. S druhem inženýrských sítí, jejich trasami a hloubkou uložení a s jejich ochrannými pásmy musí být seznámeni pracovníci, kteří budou zemní práce provádět. Toto platí i pro trasy inženýrských sítí v blízkosti staveniště, které by mohly být stavební činností narušeny.

(4) Při odstraňování poruch, při haváriích, při jednoduchých ručních pracích, u kterých se nezpracovává výkresová část projektové dokumentace, určí způsob zajištění inženýrských sítí a bezpečnost práce odpovědný pracovník dodavatele stavebních prací.

§ 19
Zajištění výkopových prací

(1) Výkopy[22]) v obydleném území, na veřejných prostranstvích a v uzavřených objektech, kde se současně provádějí i jiné práce, musí být zakryty nebo u okraje, kde hrozí nebezpečí pádu do výkopu, musí být zajištěny. Je-li zajištění ve větší vzdálenosti něž 1,5 m od hrany výkopu, považuje se za vyhovující zábranu jednotyčové zábradlí vysoké 1,1 m, nápadná překážka nejméně 0,6 m vysoká nebo materiál z výkopu uložený v kyprém stavu do výše nejméně 0,9 m.

(2) Výkopy přiléhající k veřejným komunikacím nebo zasahující do nich, musí být opatřeny výstražnou dopravní značkou. V noci a za snížené viditelnosti musí být označeny červeným výstražným světlem na začátku a na konci výkopu, případně v jiných nebezpečných místech podle místních podmínek. V mezilehlém prostoru mohou být výstražná světla od sebe vzdálena nejvýše 50 m.

(3) Přes výkopy hlubší než 0,5 m se musí zřídit bezpečné přechody o šířce nejméně 0,75 m, na veřejných prostranstvích bez ohledu na hloubku výkopu, musí být přechody široké nejméně 1,5 m. Přechody nad výkopem hlubokým do 1,5 m musí být vybaveny oboustranným jednotyčovým zábradlím o výšce 1,1 m, na veřejných prostranstvích oboustranným dvoutyčovým zábradlím se zarážkou. Přechody nad výkopy o hloubce nad 1,5 m musí být vybaveny oboustranným dvoutyčovým zábradlím se zarážkou.

(4) Pro pracovníky pracující ve výkopech musí být zřízen bezpečný sestup (výstup). Ve výkopech hlubších než 1,5 m musí být zřízeny sestupy (výstupy) od sebe vzdálené nejvýše 30 m.

(5) Okraje výkopu nesmí být zatěžovány do vzdálenosti 0,5 m od hrany výkopu. Hranice smykového klínu stanoví projekt. Prostor smykového klínu výkopu se nesmí na povrchu terénu zatěžovat stavebním provozem, objekty zařízení staveniště, stroji, materiálem apod. kromě případu, kdy způsob zabezpečení stability stěny výkopu je řešen projektem na základě výpočtu.

(6) Při přerušení zemních prací nesmí být ohrožena bezpečnost práce. Odpovědný pracovník musí zajistit pravidelnou odbornou kontrolu údržby zábran, pažení, lávek, přechodů, přejezdů, výstražných a osvětlovacích těles apod.

(7) Před započetím zemních prací se musí okolní objekty ohrožené výkopem zabezpečit. Způsob zabezpečení objektů musí být stanoven v projektu stavby.

§ 20
Výkopové práce

(1) Před prvním vstupem pracovníků do výkopu nebo po přerušení práce delším než 24 hodin, musí odpovědný pracovník provést prohlídku stavu stěn výkopu, pažení a přístupů.

(2) Výkopové práce na odlehlých pracovištích (§ 8 odst. 5) nesmí od hloubky 1,3 m provádět pracovník osamoceně.

(3) O použití strojů nebo pneumatických nástrojů v blízkosti podzemních tras inženýrských sítí rozhodne dodavatel stavebních prací v dohodě s provozovatelem těchto sítí a současně provede nezbytná opatření k zajištění bezpečnosti práce.

(4) Provádět zemní práce v ochranném pásmu elektrických, plynových a jiných nebezpečných vedení, je možné pouze za předpokladu, že budou učiněna opatření zabraňující nebezpečnému přiblížení pracovníků nebo strojů k těmto vedením. Opatření se projedná s jejich provozovatelem.

(5) Při souběžném strojním a ručním provádění zemních prací je zakázáno se zdržovat v nebezpečném dosahu stroje.

(6) Nemá-li obsluha stroje dostatečný výhled na všechna místa ohroženého prostoru, nesmí pokračovat v souběžném strojním a ručním těžení na jednom pracovním záběru.

(7) Při ručním provádění výkopových prací musí být pracovníci při práci rozmístěni tak, aby se vzájemně neohrožovali.

(8) Při dopravě materiálu do výkopu nebo z výkopu se nesmí pracovníci zdržovat v ohroženém prostoru.

(9) Při zjištění nebezpečných předmětů, munice nebo výbušniny, musí být práce zastaveny až do doby odstranění těchto předmětů.

§ 21
Zajištění stability stěn výkopů

(1) Stěny výkopů musí být zajištěny proti sesutí. Zajištění stěn se navrhuje a provádí podle zvláštních předpisů[22]) a způsob zajištění musí být uveden v projektu stavby.

(2) Svislé stěny (boky) ručních výkopů musí být zajištěny pažením od hloubky větší než

a) 1,3 m v zastavěném území,

b) 1,5 m v nezastavěném území.

Vstupují-li do těchto výkopů pracovníci, musí mít výkopy světlou šířku nejméně 0,8 m, pokud nestanoví zvláštní předpisy jinak.[22]) V zeminách nesoudržných, podmáčených nebo jinak náchylných k sesutí a v místech, kde je nutno počítat s opakovanými otřesy, musí být stěny zabezpečeny i při menších výškách stěn.

(3) Je zakázáno sestupovat nebo vystupovat z výkopů po konstrukci pažení, vstupovat do strojem vyhloubených výkopů, které nejsou zajištěny podle odstavce 2, bez vhodné ochrany pracovníků (ochranný rám, bezpečnostní klec, rozpěrné konstrukce apod.).

(4) Zjistí-li se ve stěnách výkopů větší balvany, zbytky stavebních konstrukcí a jiných nesoudržných materiálů, které by mohly svým tlakem uvolnit zeminu, musí se tyto zajistit proti uvolnění nebo odstranit. Obnažené potrubní vedení ve stěně výkopu musí být ihned zajištěno proti průhybu, vybočení a rozpojení.

(5) Při ručním odstraňování pažení se musí postupovat zespodu za současného zasypávání odpaženého výkopu tak, aby byla zajištěna bezpečnost práce.

(6) Hrozí-li nebezpečí sesutí stěn výkopu nebo poškození blízko stojících konstrukcí při přepažování a odstraňování pažení, ponechá se pažení v potřebné výšce ve výkopu.

§ 22
Svahování výkopů

(1) Sklony svahů výkopů[22]) určuje projektant.

(2) Při změně geologických a hydrogeologických podmínek oproti projektu je povinen pracovník odpovědný za provádění zemních prací po konzultaci s projektantem upřesnit určený sklon svahu.

(3) Podkopávání svahů je zakázáno. Vzniknou-li pochybnosti o stabilitě svahu, musí pracovník odpovědný za provádění zemních prací určit a zajistit opatření k zamezení sesutí svahu a vzniku úrazu.

(4) Při nepříznivých povětrnostních podmínkách, při kterých může dojít k ohrožení stability svahu, se nesmí pracovníci zdržovat na svahu ani pod svahem.

(5) Při práci na svazích se sklonem nad 1 : 1 a výšce větší než 3 m musí být provedena opatření proti sklouznutí pracovníků nebo sesunutí materiálu.

(6) Pracovat současně na více stupních ve svahu nad sebou je dovoleno, pokud jsou vytvořeny bezpečné podmínky pro zajištění pracovníků na nižších stupních.

§ 23
Podzemní práce

(1) Podzemní práce musí být prováděny v souladu s projektem stavby, s podmínkami stanovenými při povolování prací a s technologickým postupem. Projekt nebo technologický postup musí řešit technologii ražení, výztuž, dopravu hmot a materiálu, větrání, odvodňování, popřípadě osvětlení a ochranu před povrchovými vodami.

(2) Podzemní práce musí být prováděny tak, aby se zabránilo nežádoucímu uvolnění horninového masivu a vypadávání horniny a aby byla zajištěna potřebná ochrana povrchových objektů a veřejných zájmů.

(3) Profil a vyztužení podzemních prostor musí odpovídat životnosti a účelu, kterému bude objekt sloužit.

(4) Velikost záběru a technologie ražení musí odpovídat místním podmínkám, zejména vlastnostem horniny a použitému zařízení.

(5) Vstup z povrchu do vodorovných a úklonných podzemních prostorů musí být zabezpečen proti pádu uvolněných částí horniny, předmětů a proti pádu osob do nich.

(6) Vyústění podzemních prostorů na povrch musí být zajištěno proti pádu osob a předmětů.

(7) Každé pracoviště musí mít bezpečně schůdný a volný východ dosažitelný z kteréhokoli místa práce.

(8) Pro práce v blízkosti jiných podzemních prostor stanoví dodavatel stavebních prací potřebná bezpečnosní opatření.

(9) Pro bezpečné zajištění pracovišť v případě mimořádné události (průvaly zvodnělých hornin, ujetí okolních hornin apod.) musí být k dispozici potřebné množství materiálu. Druh, množství a místo jeho uskladnění musí být určeno v technologickém postupu.

(10) Narušená část horniny se musí včas strhnout nebo jinak řádně zabezpečit. Stržení a odtěžení musí být provedeno z bezpečného místa vhodnými pracovními pomůckami, které musí být k dispozici na pracovišti.

(11) Při podzemních pracích musí být stále přítomen na povrchu další pracovník.

§ 24
Vrtné práce

(1) Pro vrt nebo skupinu obdobných vrtů musí být zpracován technologický postup, který musí obsahovat zejména vlastní technologii práce, bezpečnostní, protipožární, hygienická a další potřebná opatření.

(2) Při výběru místa vrtu je nutno dbát, aby nebyla narušena povrchová a podpovrchová zařízení, jakož i podzemní prostory a rozvody. Ochrana veřejných zájmů musí být řešena už v projektu stavby.

(3) Před zahájením vrtných prací musí být pracovníci seznámeni s technologickým postupem, který musí být na pracovišti.

(4) Ustavení vrtné soupravy a jejího příslušenství musí být provedeno tak, aby zajišťovalo bezpečný provoz.

(5) Při vrtání musí dodavatel stavebních prací určit bezpečnostní okruh z hlediska pádu věže nebo materiálu. Musí být vyloučen kontakt pracovníků s pohybujícími se nebezpečnými částmi zařízení.

(6) Po dokončení vrtu o průměru 0,2 m a více musí být jeho ústí až do zahájení betonáže případně jiné navazující činnosti zakryto poklopem nebo jiným vhodným způsobem.

(7) Při nutném vstupu pracovníka do vrtu musí být vrt zapažen v celé délce a provedeno opatření podle § 8 odst. 6. V okolí ústí vrtu se musí provést opatření proti pádu materiálu a předmětů. Pracovník sestupující do vrtu musí být vybaven osobním zajištěním proti pádu. Po celou dobu činnosti ho musí zajišťovat nejméně dva pracovníci.

§ 25
Protlačování

(1) Při uvedení protlačovacího zařízení do chodu se smí v blízkosti hydraulických částí stroje zdržovat jen pracovník, který stroj řídí.

(2) Při posunu protlačované roury se nesmějí ve vstupní jámě vykonávat žádné jiné práce.

(3) Pokud při protlačování vstupují za účelem odtěžení nebo z jiného důvodu do protlačované roury pracovníci, platí zvláštní předpisy.[23])

§ 26
Zemní práce v zimě

(1) Způsob těžby, dopravy zmrzlé zeminy a případného rozmrazování musí být stanoven již ve výrobní přípravě a musí zajistit požadavek bezpečnosti práce pracovníků a ochranu dotčených podzemních inženýrských sítí.

(2) Prostor, v němž je prováděno rozmrazování a kde by mohlo vzniknout nebezpečí (propadnutí, popálení apod.), musí být zřetelným způsobem vymezen.

(3) Při rozmrazování chemickými látkami nesmí být použity látky, jejichž působením by se zemina stala nebezpečnou zdraví nebo nastala kontaminace povrchových a podzemních vod i dalších složek životního prostředí těmito látkami v nepřípustných a zdraví škodlivých koncentracích.[24])

§ 27
Ruční doprava zemin

(1) Házečky pro dočasné uskladnění vykopané zeminy musí být připevněny tak, aby neohrožovaly bezpečnost pracovníků a stabilitu pažení nebo výkopu. V případě, že se házečky připevňují na části pažení, musí být pažení k tomuto účelu přizpůsobeno.

(2) Pro dopravu zeminy kolečkem nebo japonkou musí být zřízena dostatečně široká a pevná dopravní cesta se sklonem nejvýše 1 : 5, bez prudkých přechodů a s neklouzavým povrchem.

(3) Pro zásyp dopravovaný do výkopu hlubšího než 1,5 m kolečkem musí být zřízena při okraji výkopu pevná zarážka.

§ 28
Doprava kolejovou (polní) drahou

(1) Kolejová trať se považuje za vodorovnou do úklonu 35 $mm.m^{-1}$. Ruční doprava je dovolena jen na vodorovných tratích; na tratích do úklonu 50 $mm.m^{-1}$ je dovolena jen do vzdálenosti 50 m, na tratích do úklonu 85 $mm.m^{-1}$ jen, nepřesáhne-li délka tohoto úseku 20 m. Doprava lokomotivami je přípustná do úklonu, který je určen technickými podmínkami výrobce.

(2) Pro stavbu trati musí dodavatel stavebních prací stanovit podmínky v technologickém postupu, ve kterém musí být uvedeny základní stavební prvky, způsob spojení, vzdálenost pražců, rozchod kolejí včetně tolerance, únosnost terénu, provedení kolejového lože a odvodnění.

(3) Před zavedením strojní dopravy musí být kolejová trať znivelována a trať označena tabulkami a návěštími a schválena pro daný druh dopravy. Dodavatel stavebních prací je povinen

a) pověřit pracovníka, který schvaluje zavedení strojní dopravy,

b) určit pracovníky odpovědné za montáž, provoz a údržbu kolejových tratí,

c) vydat pro strojní dopravu dopravní řád, kterým určí podmínky bezpečnosti provozu dopravního zařízení.

(4) Kolejová trať a její vybavení musí být prohlédnuty pracovníkem určeným dodavatelem stavebních prací před zahájením provozu na trati a dále ve lhůtách, které dodavatel stavebních prací stanoví.

(5) Kolejová trať musí být udržována tak, aby odpovídala provozním podmínkám a přeprava po ní byla bezpečná. Mezery mezi objekty, zařízením nebo uloženými předměty a obrysem největšího vozidla musí být nejméně 0,25 m a mezi vozidly navzájem nejméně 0,20 m. Konec trati musí být zabezpečen proti ujetí vozidel.

(6) Je zakázáno vstupovat nebo se naklánět mezi vozíky při spínání, rozepínání a za jízdy, vyklápět vozíky rozhoupáváním, stoupat na vozidla nebo jejich části při vyklápění.

(7) Při nakládání a vykládání nebo vyklápění musí být vozidlo zajištěno proti nežádoucímu pohybu nebo převrácení.

(8) Při ruční dopravě je povoleno vozíky přepravovat jen jednotlivě. Vzdálenost mezi vozíky při dopravě mimo výhybnu musí být nejméně 20 m. Vozík se smí pouze tlačit, při dopravě do svahu pouze táhnout. Je zakázáno vozit se na vozících, chodit před nimi nebo je nechat volně jet. Správná poloha točnic, výhybek a přestavníků musí být zajistitelná.

ČÁST ŠESTÁ
BETONÁŘSKÉ PRÁCE A PRÁCE SOUVISEJÍCÍ

§ 29
Bednění, podpěrné konstrukce a podpěrná lešení

(1) Bednění musí být těsné, únosné a prostorově tuhé.

(2) Podpěrné konstrukce (stojky, rámové podpěry apod.) musí vykazovat pro konkrétní případ použití dostatečnou únosnost a musí být úhlopříčně ztuženy ve všech rovinách.[25])

(3) Na podpěrná lešení pro bednění, jejich montáž, užívání, údržbu a demontáž se vztahují zvláštní předpisy.[25]) Lešení pod bedněním se musí zatěžovat tak, aby nedocházelo k excentrickému či jinému zatížení, které nebylo při statickém řešení uvažováno.

(4) Podpěrné konstrukce musí být postaveny a konstruovány tak, aby je bylo možno při odbedňování postupně bezpečně odstraňovat a uvolňovat bez nežádoucích otřesů budované konstrukce.

(5) Nejmenší průměr, popřípadě nejmenší velikost strany dřevěné podpěry je 70 mm.

(6) Podpěry několika pater nad sebou musí být půdorysně rozděleny tak, aby stály v ose nad sebou.

(7) Materiál, užitý ke stavbě bednění, podpěrných konstrukcí a lešení pro bednění musí odpovídat zvláštním předpisům.[25])

(8) Bednění z dílců a bednění sestav do velkoplošných panelů musí být v každém stadiu montáže i demontáže zajištěno proti pádu jeho prvků a částí.

(9) Při použití dílcových bednění, kde zařízení pro provádění betonáže jsou součástí těchto bednění, musí tato zařízení být montována před betonáží souběžně se stavbou dílcových bednění.

(10) Únosnost podpěrných konstrukcí a bednění musí být doložena statickým výpočtem v dodavatelské dokumentaci s výjimkou prvků bez konstrukčního rizika.

(11) Podpěry musí být opatřeny patkami, hlavicemi nebo jinou úpravou pro rozložení zatížení, aby spolehlivě přenesly zatížení na podloží a zamezily posunutí podpěr.

(12) Podpěrná lešení pro bednění se kontrolují pravidelně jednou za měsíc a dále před betonáží a v jejím průběhu.

(13) Před započetím betonářských prací musí být celé bednění a jeho části, zejména podpěry, řádně prohlédnuty a závady odstraněny. Převzetí a kontrola bednění musí být zapsány do stavebního deníku odpovědným pracovníkem.

(14) Při užití nafukovacího bednění musí být v průběhu betonáže kontrolován stanovený vnitřní tlak.

§ 30
Posuvné a speciální bednění

(1) Posuvné bednění pro betonáž staveb musí být montováno, provozováno, kontrolováno a demontováno podle technické dokumentace, pokynů výrobce a technologického postupu.

(2) Manipulovat s hydraulickými prvky smí pouze pracovníci určení dodavatelem stavebních prací a zaškolení pro tuto práci.

(3) Nastavování vodicích a vzpěrných tyčí musí provádět minimálně dva pracovníci. Při nastavování musí být tyče zabezpečeny proti pádu.

(4) Zařízení posuvného bednění se smí čistit jen po odpojení od zdroje energie.

(5) Bednění nebo jeho části se smí rozebírat a posouvat až po dosažení požadované pevnosti betonu.

(6) Pracovníci na pracovních podlahách posuvných a speciálních bednění musí mít možnost dorozumívat se s obsluhou dopravního zařízení.

(7) Prohlídky celého zařízení posuvného bednění musí provádět denně odpovědný pracovník a o výsledku prohlídek musí vést záznamy.

(8) Zatížení konstrukcí posuvného bednění v průběhu betonáže nahodilým zatížením nesmí překročit hodnoty stanovené v technické dokumentaci.

§ 31
Zvedané stropy

(1) Montáž zvedaných stropů je možno zahájit a provádět jen podle zpracovaného technologického postupu a pod stálým dozorem.

(2) Zvedací zařízení při používání technologie zvedaných stropů musí obsluhovat pracovníci určení dodavatelem stavebních prací.

(3) Do prostoru pod zvedanými stropy je po dobu jejich montáže zakázán vstup pracovníků.

(4) Před montáží zvedacího zařízení a v průběhu zvedání musí být stropní deska vyklizena a zbavena všech předmětů, které nesouvisí se zvedáním.

(5) Po zvednutí stropní desky do požadované výšky musí být ihned provedeno zajištění všech stropních otvorů a prostupů. Na volných okrajích po celém obvodu musí být deska opatřena ochranným zábradlím dvoutyčovým, vysokým 1,1 m, pokud tuto funkci nenahrazuje jiná konstrukce.

(6) Při zvedání stropní desky je nutno průběžně sledovat svislost konstrukce zdvihacího zařízení ve dvou vzájemně kolmých směrech a případné výchylky přesahující předepsané hodnoty musí být ihned upraveny.

(7) Při přerušení práce podle § 6 musí být zvedaná deska osazena do nejbližší mezipolohy a zajištěna zaklínováním nebo jiným bezpečným způsobem.

§ 32
Předpínání výztuže

(1) Pracovní prostor předpínacího zařízení musí být vyznačen. Vstupovat do tohoto prostoru mohou pouze pracovníci, vykonávající předpínací práce nebo dozor.

(2) Předpínací zařízení musí dodavatel stavebních prací přezkoušet ve lhůtách stanovených výrobcem, nejméně však jedenkrát za rok. O zkoušce musí být vystaveno osvědčení. Dodavatel stavebních prací musí dále přezkoušet předpínací zařízení před jeho prvním použitím, při dalším používání pak jednou za dva měsíce a dále vždy po opravě a přemístění.

(3) Stanoviště obsluhy musí být vedle předpínacího zařízení, mimo směr tahu napínacího drátu, s možností bezpečně ustoupit v případě jeho vychýlení.

(4) Obsluha vrátku pro vytahování trubek nebo zatahování kabelů musí být chráněna zástěnou pro případ porušení tažného lana závěsu kabelu nebo trubky.

(5) Vysokotlaké hadice napínacího zařízení nesmí být ohnuty poloměrem zakřivení menším než 150 mm.

(6) Čerpadla, hadice, trysky, spoje a manometry musí být denně prohlédnuty pracovníkem určeným dodavatelem stavebních prací.

(7) Je zakázáno napínat prasklé nebo vytržené dráty nebo pruty. Pruty s důlkovou korozí a prvky mechanicky poškozené se nesmí napínat. Při odvíjení předpínací oceli dopravované ve svazcích nebo kotoučích se musí používat vhodného odvíjecího nebo stahovacího přípravku s ochranným krytem, aby bylo vyloučeno vylétnutí konce odvíjeného drátu.

(8) Po ukončení napínání a po odstranění napínací pistole se musí odstranit přečnívající konce předpínané výztuže.

(9) Při ovíjení výztuže se zakazuje současně provádět ochranu ovíjení (torkretováním apod.).

§ 33
Doprava a ukládání betonové směsi

(1) Při přečerpávání betonové směsi do přepravníku, zásobníků nebo při přímém ukládání do konstrukce se musí pracovat z bezpečných míst, kde jsou pracovníci chráněni proti pádu z výšky, do hloubky, proti zavalení či zalití betonovou směsí apod. Pokud taková místa nelze zajistit, musí být pracovník chráněn jiným způsobem (osobním zajištěním proti pádu, ochranným košem apod.).

(2) Pro pohyb pracovníků a pro ruční přepravu směsi na místo určení musí být vybudovány bezpečné komunikace (pracovní lešení, podlahy apod.). Pracovníci ani dopravní prostředky se nesmí pohybovat přímo po armatuře.

(3) Postup ukládání betonové směsi musí být v souladu s technologickými postupy a zvláštními předpisy.[26]) Betonáž v mimořádných podmínkách musí po celou dobu provádění řídit odpovědný pracovník.

(4) V průběhu betonáže se musí stále sledovat stav konstrukce bednění. Závady musí být ihned odstraňovány.

(5) Čerpací potrubí na přepravu a ukládání betonových směsí musí být bezpečně provedeno, zakotveno a napojeno na nástavec čerpadla. Zařízení musí umožňovat odvzdušnění. Musí být zajištěn způsob dorozumění s obsluhou čerpadla.

(6) Přístupy z pevných částí objektů a konstrukcí na pracovní podlahy bednění musí odpovídat požadavkům zvláštních předpisů.[25])

(7) Beton nosných konstrukcí, který nedosáhl projektem požadované nosnosti, nesmí být vystaven nárazům, otřesům, zatížení a dalším škodlivým účinkům.[26])

(8) Jestliže se tuhnutí a tvrdnutí betonu urychluje zvláštními metodami (proteplování elektroohřevem apod.), musí dodavatel stavebních prací pro tuto technologii zpracovat technologický postup, který zajistí požadované vlastnosti betonu a bezpečnost práce.

§ 34
Prefabrikáty

(1) Při výrobě prefabrikátů nebo při provádění jiných betonářských prací s použitím forem, musí být formy a jejich části bezpečně uloženy a používány tak, aby pracovníci nebyli ohroženi (pádem, překlopením, uvolněním apod.). Pro jejich přemísťování musí být stanoven způsob přepravy a určena místa uchycení nebo zavěšení.

(2) Značení prefabrikátů musí být provedeno podle zvláštních předpisů.[27])

(3) Je zakázáno používat poškozených forem a poškozených spojovacích prvků.

§ 35
Odbedňování a uvolňování konstrukcí

(1) Odbedňovací práce nosných prvků, konstrukcí nebo jejich částí, u nichž po předčasném odbednění hrozí nebezpečí zřícení nebo poškození konstrukce, mohou být zahájeny jen na příkaz odpovědného pracovníka.

(2) Při odbedňování konstrukcí ve výškách se musí používat bezpečná technická zařízení a pomůcky. Žebříku lze použít pouze při odbedňovacích pracích do výše 3 m odbedňované konstrukce nad pracovní podlahou, kdy se neuvolňují nebo neodstraňují nosné části bednění. Stabilita žebříků nesmí být závislá na demontovaných částech bednění a podpěr.

(3) Prostor odbedňovacích prací musí být zajištěn proti vstupu nepovolaných osob.

(4) Bezprostředně po odbedňování je nutno odbedněný materiál odstraňovat a ukládat na určená místa tak, aby nepřekážel a nepřetěžoval konstrukci. Prvky a dílce musí být upraveny tak, aby se nestaly zdrojem úrazu.

§ 36
Práce železářské

(1) Zařízení pro výrobu armatury (stroje, přípravky apod.), objekty a zařízení související musí být řešeny tak, aby pracovníci nebyli ohroženi pohybem materiálu a jeho ukládáním.

(2) Na stroji na přípravu armatury nesmějí být stříhány a ohýbány pruty průměru, který neodpovídá jeho konstrukci a pruty kratší než 0,3 m, pokud není instalováno zařízení, které bezpečně chrání pracovníka před úrazem. Ruce pracovníka se nesmí přiblížit místu střihu, ohybu a jiným nebezpečným místům blíže než 0,15 m. Při střihu a v době chodu stroje musí pracovník odstraňovat odpad z ustřihovaných prutů pouze pomocí vhodné pomůcky.

(3) Při stříhání několika prutů současně musí být pruty zajištěny v pevné poloze (svěrkami, konstrukcí stroje, vhodnými přípravky apod.). Přidržovat pruty přitom volně rukama je zakázáno.

(4) Ohýbačky s motorickým pohonem musí být na přední straně stolu vybaveny vypínací tyčí nebo stop tlačítky zajišťujícími v případě nebezpečí okamžité zastavení chodu stroje.

(5) Stříhání a ohýbání více prvků současně je dovoleno jen za předpokladu, že tím není přetěžován stroj. Pruty musí být tak upevněny nebo zajištěny, aby nebyl ohrožen pracovník obsluhy nebo okolí stroje.

(6) Armatura po konečném uložení nesmí být deformována.

(7) Před započetím betonáže musí zhotovenou armaturu převzít odpovědný pracovník zápisem do stavebního nebo montážního deníku s výjimkou jednoduchých prvků, kde nehrozí poškození konstrukce z důvodu nesprávného uložení výztuže.

(8) Způsob zavěšování a dopravy hotových výrobků (prostorových konstrukcí) stanoví výrobce.

ČÁST SEDMÁ
ZEDNICKÉ PRÁCE

§ 37
Výroba, zpracování a doprava malt

(1) Zařízení pro výrobu, zpracování a dopravu malt musí být umístěna tak, aby při provozu neohrožovala obsluhu ani pracovníky provádějící další pracovní činnosti.

(2) V případě použití chemických přísad do malt musí být při práci dodržena bezpečnostní opatření stanovená výrobcem.

(3) Při strojním čerpání malt musí být zabezpečeno účinné dorozumívání mezi pracovníkem v místě nanášení (ukládání) a obsluhou čerpadla.

(4) Pracovníci musí při činnostech, kdy hrozí nebezpečí ohrožení odstříknutím vápenné malty nebo mléka, používat určené osobní ochranné pracovní prostředky. Hašení vápna v sudech, v úzkých a hlubokých nádobách je zakázáno.

§ 38
Zdění

(1) Materiál pro zdění musí být uložen tak, aby pro práci zůstal volný pracovní prostor nejméně 0,6 m široký.

(2) Zděné konstrukce musí být provedeny podle zvláštních předpisů.[28])

(3) Při zdění pod úrovní terénu musí být stěny výkopů[22]) zabezpečeny proti sesutí. Zabezpečovací konstrukce lze odstraňovat souběžně s postupem vyzdívky, pokud není ohrožena pevnost a stabilita zdiva.

(4) U izolačních zdí, opěrných zdí a podobných konstrukcí se nesmí zasypávat nebo přihrnovat materiál v vnější strany zdí do té doby, než zdivo vykazuje dostatečnou pevnost.

(5) Pokud se k dopravě materiálu použijí pomocné skluzové žlaby, musí se umístit a zabezpečit tak, aby doprava materiálu neohrožovala pracovníky a okolí.

(6) Zdění musí být prováděno tak, aby nemohlo dojít ke ztrátě stability zdiva nebo jeho porušení.

(7) Zdění komínů, pilířů, sloupů a jiných konstrukcí se musí provádět podle technologického postupu po částech tak, aby nebyla ohrožena nosnost a stabilita spodní části zdiva.

(8) Při zakončení, stykování, křížení zdí, při vyzdívání rohů a pilířů musí být vrstvy zdících materiálů převázány. Příčky musí být vždy do zdiva zakotveny.

(9) Kontrola svislosti zdiva a vázání rohů nesmí být prováděna přímo z vyzdívané stěny.

(10) Provádět drážky nebo otvory v pilířích a tenkostěnných příčkách lze jen za předpokladu, že nebude narušena stabilita konstrukcí nebo zdiva.

(11) Osazování konstrukcí, předmětů a technologických zařízení musí být z hlediska stability zdiva řešeno v projektu stavby s výjimkou předmětů o malé hmotnosti, které stabilitu zdiva nemohou narušit. Osazené předměty musí být tak připevněné nebo ukotvené, aby se nemohly uvolnit nebo posunout.

(12) Pohybovat se nebo dopravovat materiál po stropech z tenkostěnných materiálů se smí až po provedení opatření, které znemožní jejich poškození nebo propadnutí pracovníků.

(13) Po osazených prefabrikovaných vodorovných nosných konstrukcích se lze pohybovat až tehdy, když jsou zabezpečeny proti uvolnění a sesunutí.

(14) Kameny uložené ve zdivu je možno opracovávat až po dosažení požadované pevnosti zdiva.

§ 39
Stavební práce na vysokých komínech

(1) Vnitřní lešení musí být bezpečně uchycena nebo zakotvena k nosným součástím komína. Na posuvné zavěšené vnitřní lešení se nevztahují požadavky zvláštních předpisů o pohyblivých plošinách.[29])

(2) Pod vnějším zavěšeným lešením musí být zřízena záchytná konstrukce (§ 49) nebo musí pracovníci používat osobní zajištění proti pádu (§ 50). Místo upevnění nebo ukotvení nesmí být závislé na konstrukci zavěšeného lešení.

(3) Používají-li pracovníci pro výstup a sestup stupadel umístěných na vnější straně komínu, musí být zajištěn bezpečný přechod ze stupadel na podlahu lešení.

(4) Pro zakotvení nebo uchycení krakorců a kladek vrátků a zdvihacích zařízení se musí používat takové nosné prvky, které bezpečně přenesou jejich zatížení a zatížení vzniklé jejich provozem. Způsob a místo zakotvení nebo uchycení určí dodavatel stavebních prací v technologickém postupu.

(5) Při dopravě materiálu v komíně musí být v jeho spodní části zřízena záchytná konstrukce s otvorem opatřeným bezpečným uzávěrem nebo jiným technickým řešením, které zamezuje přístupu pracovníků do prostoru vymezeného pro vertikální dopravu.

(6) Pro práci na vysokých komínech platí tato vyhláška, pokud zvláštní předpisy nestanoví jinak.[30])

ČÁST OSMÁ
MONTÁŽNÍ PRÁCE

§ 40
Příprava montáže

(1) Dodavatel stavebních prací musí zpracovat technologický postup montáže jím montovaných stavebních a technologických konstrukcí, který musí obsahovat časový sled montážních záběrů, podmínky nasazení a pohyb mechanizačních prostředků, zásadní řešení přístupu pracovníků ke stykovým uzlům včetně jejich ochrany a zabezpečení dotčených pracovišť. Pro opakované montáže lze zpracovat technologické postupy jako typové.

(2) Při zpracování technologického postupu montáže je nutno volit sled jednotlivých prací tak, aby v různých výškových úrovních (etážích) bylo možno využít trvalého zastropení jako výchozí úrovně pro navazující montážní operace.

(3) Při zpracování technologického postupu montáže musí být stanoveny podmínky pro osobní nebo kolektivní zajištění pracovníků proti pádu.

(4) Při změně montážních podmínek musí odpovědný pracovník dodavatele stavebních prací postupovat v souladu s ustanovením § 5, 6, 7, 8 a 10.

§ 41
Montážní pracoviště

(1) Montážní pracoviště musí být odevzdáno (§ 5) ve smluvně dohodnutém stavu tak, aby montážní práce probíhaly nerušeně bez ohrožení pracovníků a konstrukcí a v souladu s předpisy o bezpečnosti práce.

(2) Montáž je možno provádět z trvalých nebo prozatímních konstrukcí, dílců a prvků dostatečně únosných, stabilních a zajištěných proti posunutí při splnění požadavků § 48.

§ 42
Dílce pro montáž

(1) Dílce pro montáž musí všemi parametry odpovídat zvláštním předpisům.[31])

(2) Všechny dílce musí být při převzetí vizuálně zkontrolovány odpovědným pracovníkem. O použití poškozených nebo opravených dílců rozhodne odpovědný pracovník.

§ 43
Montážní a bezpečnostní přípravky a vázací prostředky

(1) Při montáži musí být použity předepsané montážní a bezpečnostní přípravky.

(2) Montážní a bezpečnostní přípravky a vázací prostředky musí být před a v průběhu použití kontrolovány, po použití očištěny, řádně uloženy a konzervovány.

(3) Každá montážní četa musí být pro montáž vybavena příslušným počtem montážních a bezpečnostních přípravků a zařízení, které jsou specifické pro různé konstrukční systémy (ochranná zábradlí, poklopy apod.). Jejich skladba a rozsah použití musí být stanoveny v technologickém postupu.

(4) Montážní a bezpečnostní přípravky, sloužící k zajištění bezpečné montáže, zejména bezpečnosti pracovníků při montáži ve výšce, je třeba upevňovat k dílcům ještě na zemi (výchozí úrovni) před jejich zdvihem, pokud to nevylučuje technologický postup montáže.

(5) Na nejvyšší pracovní kótě při postupu montáže, demontáže a opravě konstrukcí, musí být od výšky 20 m zabezpečeno měření rychlosti větru.

(6) Pro zvedání dílců musí být použito vázacích prostředků, které odpovídají příslušným (např. statickým) parametrům jednotlivých druhů dílců.

(7) Vázací prostředky musí být vždy voleny tak, aby zajišťovaly zavěšení dílců podle výrobní dokumentace.

(8) Způsob upevnění, místa upevnění a seřízení vázacích prostředků musí být voleny tak, aby upevnění i uvolnění vázacích prostředků mohlo být provedeno bezpečně.

§ 44
Komunikace při montáži

(1) Současně s postupem montáže musí být do objektu zabudovány projektovaná trvalá schodiště, rampy a žebříky, aby se mohly v průběhu prací používat. Z technologických důvodů je možno použít pro výstup nebo sestup pracovníků prozatímní komunikační konstrukce. Tyto požadavky musí být uplatněny již v technologickém postupu montáže.

(2) Svislá doprava osob na konstrukci vyšší než 30 m musí být zajištěna výtahem nebo montážním košem, pokud to charakter konstrukce nebo postup práce nevylučuje.

(3) Doprava osob pomocí montážního koše musí být v souladu s technologickým postupem a schválena odpovědným pracovníkem dodavatele stavebních prací.

§ 45
Manipulace s břemeny

(1) Při odebírání dílců ze skládky nebo z dopravního prostředku musí být zbývající dílce vždy řádně zajištěny proti překlopení nebo sesutí.

(2) Pracovníci pověření vázáním a zavěšováním břemen musí mít kvalifikace vazače nebo musí být pro tuto práci zacvičeni a jejich způsobilost musí být pravidelně ověřována.[32])

(3) Před uvázáním musí být dílce i závěsná oka (háky, šrouby apod.) znovu vazačem prohlédnuty. Vázací prostředky musí být v zimě očistěny od sněhu a námrazy. Je zakázáno zvedat břemena zasypaná, upevněná, přimrzlá nebo přilnutá vytahováním a odtrhováním, pokud není možno bezpečně zjistit sílu k tomu potřebnou, nebo pokud zařízení není vybaveno přetěžovací pojistkou.

(4) Břemeno musí být před zdvihem a další manipulací upevněno a zajištěno tak, aby nemohlo dojít k jeho pádu, popřípadě pádu jeho části. Břemeno se nesmí uvazovat nebo zavěšovat v místech, kde by mohlo dojít k vysmeknutí nebo vzájemnému poškození vázacího nebo závěsného prostředku a břemene. Ostré hrany břemene, které by mohly poškodit vázací prostředek, musí být chráněny vhodným způsobem.

(5) Před vlastním zdvihem břemene musí být prověřena bezpečnost zavěšení břemene nadzvednutím a kontrolou způsobu zavěšení břemene a závěsných prostředků. Teprve po této kontrole může být dán pokyn ke zdvihu.

(6) Pod dopravovanými břemeny, ani v jejich blízkosti se nesmí nikdo zdržovat. Pracovníci se smějí k břemenu přiblížit až po jeho ustálení v místě, kde bude osazeno nebo složeno.

(7) Pracovník, který upevnil břemeno, řídí jeho zdvih až do úrovně místa, kde bude uloženo. Další pokyn pro pohyb břemene nad úroveň osazení a k osazení břemene dává určený pracovník montážní čety.

(8) Před dopravou břemene, jehož dráhu až na místo osazení nebude moci z místa uvázání sledovat pracovník, který břemeno zavěsil, musí být mezi tímto pracovníkem, jeřábníkem a pracovníkem určeným k osazení břemene dohodnut způsob dorozumívání.

(9) Určený pracovník montážní čety se musí vždy přesvědčit o správném osazení břemene.

(10) Není-li možno dosáhnout při dopravě břemene k místům montáže jeho klidného pohybu, musí být vedeno pomocnými lany.

(11) Pomocnými lany se smějí břemena vést jen z bezpečného a pevného místa. Lana musí být upevněna způsobem vylučujícím nebezpečí úrazu pracovníka při jejich odepínání. Vodící lano nesmí být omotáno nebo jinak upevněno na částech těla pracovníka.

(12) Při zvedání dílců pomocí čepů musí být závěsná lana rozepřena rozpěrkou, aby při zdvihu prošla část dílce (např. hlava sloupu) volně mezi lany závěsu. Čep musí být stále ve vodorovné poloze a zajištěný proti vypadnutí.

(13) Při manipulaci není dovoleno vstupovat na zavěšené dílce, ani se na ně nesmí odkládat pracovní nářadí a materiál.

(14) Vázání břemen se řídí zvláštními předpisy.[32])

§ 46
Osazování dílců

(1) Při osazování dílců je nutno vycházet z technologického postupu.

(2) Během postupu montážních prací se musí na konstrukci průběžně provádět vyztužení, vzepření, kotvení a jiná stabilizační zajištění. Současně se musí průběžně montovat trvalé části konstrukce, jako jsou zábradlí, plošiny apod.

(3) Při osazování a po uložení stropních nebo střešních plošných dílců musí být zajištěna dostatečná únosnost místa práce vzhledem k předpokládanému způsobu montáže. Na tyto dílce lze vstupovat bez zvláštního zajištění pouze v případě, kdy jednotlivé dílce jsou bezpečné proti prolomení. Na zaklopené ploše, jako jsou patra nebo střechy, nesmí dojít k takovému soustředění pracovníků a materiálu na jednom dílci, při kterém by bylo překročeno jeho normové zatížení. Zásady pro zajištění pracovníků při práci s ohledem na navrhovaný druh plošných dílců musí být na základě statických výpočtů stanoveny již v projektu stavby.

(4) Otvory ve stropech (montážní otvory apod.) je nutno současně s montáží zajistit tak, aby jimi pracovníci nepropadli (poklopem zajištěným proti posunutí, bezpečnostní sítí, zábradlím).

(5) Při manipulaci s dílcem musí být pracovníci v bezpečné vzdálenosti. Teprve po jeho ustálení nad místem montáže se mohou k němu přiblížit a z bezpečné plošiny nebo podlahy provést jeho osazení a zajištění proti vychýlení. Dílec může být odvěšen ze závěsu zdvihacího prostředku teprve po tomto zajištění.

(6) Svislé dílce musí být po osazení bezpečně zajištěny (šrouby, montážními stolicemi, vzpěrami, zaklínovány v základové patce apod.). Uvolnění vázacích prostředků ze svislých dílců musí být provedeno z bezpečného místa (pracovní plošiny, montážního koše, dálkového odepínání ze země apod.). Stejné zásady je nutno uplatnit při osazování prvních vodorovných dílců montovaného podlaží.

(7) Po zajištění a uvolnění dílců z vázacích prostředků se musí pokračovat v jejich konečném upevnění (svařováním, zabetonováním, šroubovaným spojem apod.). Následující dílec smí být osazován teprve tehdy, až je předcházející dílec bezpečně uložen a upevněn podle technologického postupu.

(8) Montážní přípravky pro dočasné zajištění dílců nesmějí být odstraňovány před konečným upevněním a prostorovým ztužením montované konstrukce.

(9) U dílců zavěšených na závěsu zdvihacího zařízení se smí provést montážní svar elektrickým obloukem pouze za předpokladu, že je vyloučena možnost zasažení pracovníků a poškození zdvihacího zařízení elektrickým proudem.

(10) Zmonolitňování uzlů a styčných spár se smí provádět až po zjištění správnosti osazení dílců, po přejímce svařovaných spojů a splnění dalších požadavků projektu. Práce spojené se zaléváním styků a spár se provádí způsobem předepsaným technologickým postupem.

(11) Dílce, které mohou být po osazení do konstrukce rozkmitány větrem, musí být okamžitě vyztuženy navazujícími prvky tak, aby konstrukce tvořila tuhý celek.

(12) Při zvedání, vztyčování a ukládání jednotlivých vysokých konstrukcí nebo jejich částí (příhradových konstrukcí, stožárů apod.) se prostor ohrožený pádem břemene, zvedacími prostředky nebo konstrukcí musí zabezpečit (§ 52).

(13) Je-li nebezpečí, že při montáži konstrukce nebude možno dodržet předepsané bezpečné vzdálenosti od elektrických vedení,[33]) musí se dohodnout předem s příslušným provozovatelem elektrického vedení podmínky pro montáž.

(14) Ocelové konstrukce musí být v průběhu montáže uzemněny.

(15) Jsou-li na ocelové konstrukci připevněna kabelová vedení silového rozvodu nízkého napětí, musí se konstrukce vodivě spojit s ochrannou soustavou příslušné rozvodné sítě.

(16) Při blokové montáži se musí bloky ocelové konstrukce sestavovat z jednotlivých prvků na tuhých, nepoddajných podporách tak, aby byl dodržen tvar, statické působení, případně nadvýšení předepsané v dodavatelské dokumentaci, přičemž nesmí být překročeny povolené mezní úchylky.

(17) Při montážních pracích ve výšce se zakazuje montáž a přecházení pracovníků po konstrukci bez zajištění proti pádu.

ČÁST DEVÁTÁ
PRÁCE VE VÝŠKÁCH A NAD VOLNOU HLOUBKOU

§ 47
Základní ustanovení

Za práci ve výšce a nad volnou hloubkou se považuje práce a pohyb pracovníka, při kterém je ohrožen pádem z výšky, do hloubky, propadnutím nebo sesutím. Při této činnosti musí být pracovník zajištěn proti pádu.

§ 48
Zajištění proti pádu

(1) Ochrana pracovníků proti pádu musí být provedena kolektivním nebo osobním zajištěním, nezávisle od výšky na všech pracovištích a komunikacích nad vodou nebo jinými látkami, kde hrozí nebezpečí poškození zdraví a od výšky 1,5 m na všech ostatních pracovištích a komunikacích, pokud tato vyhláška nestanoví jinak.

(2) Ochrana proti pádu od výšky 1,5 m se nevyžaduje, jestliže

a) pracoviště nebo komunikace jsou na plochách se sklonem do 10° včetně od vodorovné roviny a jsou vymezeny zábranou (jednotyčové zábradlí o výšce minimálně 1,1 m, které není určené k ochraně proti pádu osob ani předmětů ze zvýšené úrovně apod.) nejméně 1,5 m od hrany pádu,

b) místo práce uvnitř objektu je nejméně 0,6 m pod korunou zdi, na které se pracuje.

(3) Jestliže práce na pracovištích a komunikacích do výšky 3 m svým charakterem a postupem znemožňují dodržení bezpečnostních opatření podle odstavce 1 (při kladení stropních panelů apod.), lze za ochranu proti pádu z výšky považovat to, že budou tyto práce prováděny poučenými

pracovníky takovým pracovním postupem, kterým si pracovníci vytvářejí postupně kolem sebe plochu, ze které mohou bezpečně pracovat. Technologický postup musí obsahovat výčet a přesný popis činností, které je nezbytné provádět ve vzdálenosti menší než 1,5 m od hrany pádu a počet pracovníků, kteří se mohou v tomto prostoru současně pohybovat.

(4) Při práci na souvislých plochách ve výšce nemusí být zajišťována proti pádu pracovníků na volném okraji popř. proti jejich propadnutí celá plocha, ale jen plocha (prostor, místo práce), kde se pracuje, včetně přístupových komunikací. Konstrukce kolektivního zajištění musí přesahovat krajní polohy pracovní plochy o 1,5 m na každou stranu. Jako vymezení pracovní plochy ve směru do plochy souvislé lze použít zábranu [odstavec 2 písm. a)].

(5) Na plochách se sklonem nad 10° musí být kolektivní zajištění i podél hrany pádu ve směru sklonu.

(6) Současně s postupem prací do výšky se musí ihned zakrývat všechny vzniklé otvory a prohlubně půdorysného rozměru kratší strany nebo průměru nad 0,25 m, především poklopy, zajištěnými proti posunutí nebo je zabezpečit jinou ochrannou konstrukcí.

§ 49
Kolektivní zajištění

(1) Ochranné a záchytné konstrukce (ochranné zábradlí, ochranné ohrazení, lešení, poklopy, záchytné ohrazení, záchytné lešení, záchytné sítě) musí být dostatečně pevné a odolné vůči vnějším silám a nepříznivým vlivům a upevněny tak, aby bezpečně unesly předpokládané namáhání. Jejich únosnost musí být prokázána statickým výpočtem nebo jiným závazným podkladem.

(2) Pro navrhování, konstrukční provedení, montáž, demontáž, používání a údržbu ochranných a záchytných konstrukcí platí zvláštní předpisy.[34])

§ 50
Osobní zajištění

(1) Osobní zajištění pracovníků při pracích ve výškách a nad volnou hloubkou se musí použít v případech, kdy nelze použít kolektivního zajištění.

(2) Prostředky osobního zajištění[35]) proti pádu jsou zejména

a) bezpečnostní lano,

b) bezpečnostní pás,

c) bezpečnostní postroj,

d) zkracovač lana,

e) samonavíjecí kladka,

f) bezpečnostní brzda,

g) přípravky pro spouštění a vytahování včetně příslušenství.

(3) Prostředky osobního zajištění musí svými parametry odpovídat požadavkům zvláštních předpisů,[35]) případně musí být k používání schváleny státní zkušebnou.

(4) Prostředky osobního zajištění musí být pravidelně prohlíženy a zkoušeny nejméně jedenkrát za dva roky, pokud zvláštní předpisy nestanoví jinak. Funkční zkoušku osobního zajištění je nutno vykonat po každé mimořádné události (zachycení pádu pracovníka, extrémní namáhání apod.).

(5) Pracovník je povinen se vizuálně přesvědčit před použitím prostředků osobního zajištění o jejich kompletnosti, provozuschopnosti a bezzávadném stavu.

(6) Při použití prostředků osobního zajištění musí být místa upevnění (ukotvení) stanovena tak, aby umožňovala jejich bezpečné zajištění a upevnění po celou dobu činnosti v místě ohrožení.

(7) Délka pádu při použití bezpečnostního pásu může být nejvíce 0,6 m. Při použití bezpečnostního postroje bez tlumiče pádové energie může být délka pádu nejvíce 1,5 m, s použitím tlumiče pádové energie nejvíce 4,0 m.

(8) Při přesunu na jiné místo upevnění (ukotvení) musí být pracovník stále zabezpečen osobním zajištěním.

(9) Vhodný prostředek osobního zajištění a místo jeho upevnění (ukotvení) je povinen určit zpracovatel technologického nebo pracovního postupu. Pokud se jedná o jednoduché práce, pro které není třeba vypracovat technologický postup nebo o situace, které nemohly být v technologickém nebo pracovním postupu zohledněny, určí místo upevnění případně vhodný prostředek osobního zajištění pracovník, který práce ve výškách řídí. Místo upevnění (ukotvení) musí odolat ve směru pádu minimálně statické síle 15 kN.

(10) K osobnímu zajištění pracovníků při pracích ve výškách, při výstupu nebo sestupu se nesmí používat lanových smyček, uzlů nebo úvazů na lanech, pokud se nejedná o použití horolezecké (speleologické) techniky nebo techniky průmyslového lezectví a k tomu účelu vyrobených a používaných pomůcek, přípravků a prostředků. Horolezeckou (speleologickou) techniku mohou používat pouze pracovníci, kteří vyhovují podmínkám uvedeným v § 9 a 10 a mají horolezeckou (speleologickou) kvalifikaci.

(11) Dodavatel stavebních prací je povinen seznámit pracovníky s návodem na použití prostředků osobního zajištění.

§ 51
Zajištění proti pádu předmětů a materiálu

(1) Materiál, nářadí a pomůcky musí být uloženy, případně skladovány ve výškách tak, aby byly po celou dobu uložení zajištěny proti pádu, sklouznutí nebo shození větrem během práce i po jejím ukončení.

(2) Pracovní nářadí je zakázáno zavěšovat na části oděvu, pokud k tomu není upraven nebo pracovník nepoužije vhodné výstroje (pás s upínkami apod.).

(3) Konstrukce pro práce ve výškách se nesmí přetěžovat. Hmotnost materiálu, zařízení, pomůcek, nářadí včetně počtu osob nesmí přesahovat povolené normové nahodilé zatížení konstrukce.

§ 52
Zajištění pod místem práce ve výšce a jeho okolí

(1) Prostory, nad kterými se pracuje, musí být vždy bezpečně zajištěny, aby nedošlo k ohrožení pracovníků a zájmu jiných osob.

(2) Za bezpečné zajištění ohrožených prostorů lze považovat

a) vyloučení provozu,

b) použití ochranné konstrukce v úrovni práce ve výšce nebo použití záchytné konstrukce,

c) ohrazení dvoutyčovým zábradlím minimální výšky 1,1 m s tyčemi upevněnými na nosných sloupcích s dostatečnou stabilitou; pro krátkodobé práce s jednoduchým nářadím a pracovními pomůckami, pokud nepřesáhnou pracovní rozsah jedné směny, postačí vymezit ohrožený prostor jednotyčovým zábradlím, popřípadě lanem upevněným ve výšce 1,1 m,

d) střežení prostoru určeným odpovědným pracovníkem (pracovníky) po celou dobu ohrožení.

(3) Ochranné pásmo, vymezující ohrazením ohrožený prostor musí mít šířku od okraje pracoviště nebo pracovní podlahy nejméně

a) 1,5 m při práci ve výšce od 3 m do 10 m včetně,

b) 2 m při práci ve výšce nad 10 m do 20 m včetně,

c) 2,5 m při práci ve výšce nad 20 m do 30 m včetně,

d) 1/10 výšky objektu při práci ve výšce nad 30 m.

(4) Při práci na plochách se skonem větším než 25° se zvětšuje každé pásmo o 0,5 m. Šířka pásma se vytyčuje od paty kolmice, která prochází vnější hranou volného okraje místa práce ve výšce.

(5) V místech dopravy materiálu do výšky pomocí kladek (ručně nebo strojně) se rozšiřuje ochranné pásmo o 1 m na všechny strany od půdorysného profilu dopravovaného břemene.

(6) U vysokých objektů (věže, tovární komíny, televizní a rozhlasové vysílače, vodojemy, meteorologické stožáry apod.) se vymezuje ochranné pásmo podle odstavců 2 a 3 po celém obvodu.

(7) Je-li z důvodů prací ve výškách zúžena komunikace pro pěší nebo přeložena k vozovce, případně do ní, musí být oddělena od průjezdního profilu vozovky stabilním dvoutyčovým ochranným zábradlím, výšky nejméně 1,1 m, zaplentovaným nebo obedněným proti odstřiku vody nebo bláta od dopravních prostředků. Případné výškové nerovnosti mezi vozovkou a komunikací pro chodce je nutno vyrovnat.

§ 53
Práce na střeše

(1) Při práci na střeše musí být pracovníci chráněni

a) proti pádu ze střešních plášťů na volných okrajích,

b) proti sklouznutí z plochy střechy při jejím sklonu nad 25°,

c) proti propadnutí střešní konstrukcí.

(2) Zajištění proti pádu ze střechy nejen po obvodu, ale i do světlíku, technologických a jiných otvorů, je splněno použitím ochranné, případně záchytné konstrukce nebo použitím osobního zajištění pracovníků proti pádu.

(3) Zajištění proti sklouznutí je splněno použitím žebříků, upevněných v místech práce a v potřebných komunikacích, případně použitím ochranné konstrukce nebo osobního zajištění proti pádu jednotlivých pracovníků.

(4) Při použití žebříků, jako zajištění proti sklouznutí, u střechy se sklonem nad 45° od vodorovné roviny musí být použito ještě osobní zajištění pracovníků proti pádu.

(5) Zajištění proti propadnutí se musí provést na všech střešních pláštích, kde je půdorysná vzdálenost mezi latěmi nebo jinými nosnými prvky střešní konstrukce větší než 0,25 m a není zaručeno, že jednotlivé střešní prvky jsou bezpečné proti prolomení zatížením pracovníky, případně

není toto zatížení vhodně rozloženo pomocnou konstrukcí (pracovní nebo komunikační podlaha, pokrývačský žebřík apod.).

(6) Stavba a oprava komínů ze střechy se sklonem nad 10° musí být prováděna jen z pracovních podlah.[36]) Při opravách musí být použito pracovních podlah o nejmenší šířce 0,6 m.

§ 54
Konstrukce ke zvyšování místa práce

(1) Při postupu prací do výšky se musí místo práce i úroveň pracoviště zvyšovat tak, aby pracovníci mohli pracovat bezpečně, vzájemně se neohrožovali a mohli pracovat v obvyklé pracovní výšce. Za obvyklou pracovní výšku se považuje u těžkých prací (zdění z cihel a tvárnic, manipulace s břemeny, těžším nářadím apod.) práce do výšky 1,5 m, pro ostatní práce (natírání, omítání, obkládání, připevňování a spojování lehkých předmětů apod.) práce do výšky 2,0 m nad úrovní pracovní podlahy.

(2) Žebříky se nesmí používat jako podpěrný nebo nosný prvek podlah lešení, s výjimkou lešeňových žebříků.

(3) Ke zvyšování místa práce nebo k výstupu se nesmí používat labilní předměty a předměty určené k jinému použití (vědra, sudy, radiátory, bezpečnostní sítě apod.).

§ 55
Předání a převzetí konstrukcí

(1) Všechny konstrukce pro práce ve výškách lze předat do užívání jen po jejich úplném dokončení a vybavení. O předání a převzetí konstrukce do užívání se provede zápis do stavebního deníku nebo do jiného provozního dokladu.

(2) Zápis do stavebního deníku nebo do jiného provozního dokladu se nevyžaduje u

a) normalizovaných nebo typizovaných lehkých pracovních lešení stabilních o výšce pracovní podlahy do 1,5 m,

b) jednomístných sedaček,

c) pohyblivých pracovních plošin, pokud nebyly při přemísťování na jiné pracoviště demontovány jejich nosné části, přičemž za demontáž se nepovažuje úprava nosných částí do přepravní polohy.

§ 56
Výstupy

(1) Místa práce musí být bezpečně přístupná po komunikacích (rampy, schody, žebříky apod.).

(2) Dočasné výstupy jako jsou stupadla přivařená na svislý prvek, příčle upevněné mezi příruby válcovaného ocelového profilu apod. musí svým provedením splňovat bezpečnostní požadavky.[37])

§ 57
Práce nad sebou

(1) Práce nad sebou lze provádět pouze výjimečně, pokud se bez nich z pracovně-technických důvodů nelze obejít. Technologický postup musí obsahovat způsob zajištění bezpečnosti pracovníků na nižších pracovních úrovních.

(2) Pod místy vytahování, zvedání a spouštění materiálu musí být zajištěn dostatečný volný prostor pro manipulaci s materiálem. Po celou dobu těchto prací musí být do ohroženého prostoru zamezen přístup pracovníkům, kteří nejsou pro tyto práce určeni.

§ 58
Práce na vysokých objektech

(1) Při práci na vysokých objektech (věže, tovární komíny, televizní a rozhlasové vysílače, meteorologické stožáry, vodojemy, stožáry vedení vysokého napětí apod.) musí být přítomni alespoň dva pracovníci.

(2) Specifické práce na vysokých objektech, které vyžadují ještě jiné zajištění bezpečnosti práce, než řeší tato vyhláška, musí dodavatel stavebních prací podrobně upravit v technologickém postupu.

§ 59
Shazování předmětů a materiálu

(1) Shazování předmětů, zbytků stavebních hmot a materiálu na níže položená pracoviště, komunikace nebo podobné plochy je dovoleno jen za předpokladu, že

a) místo dopadu bude zabezpečeno proti vstupu osob (ohrazením, vyloučením provozu, střežením) a jeho okolí chráněno proti případnému odrazu nebo rozstřiku shozeného předmětu nebo materiálu, nebo

b) materiál bude shazován uzavřeným shozem až do místa uložení.

(2) Je zakázáno shazovat předměty, u kterých není možno bezpečně předpokládat místo dopadu (plechy, krytina, desky apod.) nebo předměty, které by mohly pracovníka strhnout z výšky.

(3) Vzniká-li při shazování materiálu prašnost nebo jiný nežádoucí účinek, musí být učiněna ochranná opatření.

§ 60
Přerušení práce ve výškách

Práce ve výškách v prostorech nechráněných proti povětrnostním vlivům musí být přerušeny při

a) bouři, silném dešti a sněžení, tvoření námrazy,

b) větru a rychlosti nad 8 $m.s^{-1}$ (5° Bf) na zavěšených pomocných konstrukcích, žebřících nad 5 m výšky práce a při použití osobního zajištění; v ostatních případech při větru o rychlosti nad 10,7 $m.s^{-1}$ (6° Bf),

c) dohlednosti menší než 30 m,

d) teplotě prostředí nižší než -10° C.

§ 61
Krátkodobé práce ve výškách

Při krátkodobých montážních pracích nevyhnutelných pro osazení stavebních prvků se mohou stavební prvky osazovat a vzájemně spojovat z konzol, z navařených nebo jiným způsobem upevněných příčlí, z profilů ztužujících příhradovou konstrukci nebo podobných nášlapných ploch, pokud je v dosahu pracovníka možnost upevnění osobního zajištění proti pádu.

ČÁST DESÁTÁ
BOURACÍ A REKONSTRUKČNÍ PRÁCE

§ 62
Základní ustanovení

(1) Technologický postup musí být zpracován na základě zevrubné prohlídky bouraného (rekonstruovaného) objektu a jeho statického posouzení tak, aby v průběhu prací nedošlo k nekontrolovanému porušení stability objektu nebo jeho částí.

(2) Bourání objektů vyšších než přízemných, strhávání nebo bourání svislých konstrukcí od výšky 3 m, bourání schodišť a vysunutých částí, rekonstrukce a bourání, při kterém dochází ke změně konstrukční bezpečnosti objektu, strojní bourání, bourání speciálními metodami (řezání kyslíkem apod.) a bourací práce nad sebou, mohou provádět jen kvalifikovaní pracovníci pod stálým dozorem odpovědného pracovníka.

(3) Při bourání, které provádí dvě nebo více čet současně, musí být zajištěn stálý dozor odpovědného pracovníka.

(4) Ustanovení desáté části se vztahuje i na bourání a rekonstrukci vyzdívek rotačních, kruhových a šachtových pecí, stožárů technologických zařízení apod.

(5) Ustanovení desáté části se nevztahuje na rozebírání (demontáže) lešení a podobných konstrukcí, na vyklizování vnitřního zařízení budov a staveb před bouráním a na práce malého rozsahu (bourání nenosných prvků, ohrad, přízemních objektů apod.). Pro tyto práce stanoví pracovní postup odpovědný pracovník.

§ 63
Průzkum stavu objektů

(1) Před započetím bouracích nebo rekonstrukčních prací se musí uskutečnit průzkum stavu objektu a jeho okolí, zjistit inženýrské sítě a stav dotčených sousedních objektů. K průzkumu musí být využity stávající podklady o objektu a podklady o objektech sousedních. O provedeném průzkumu musí být vyhotoven zápis.

(2) Na základě průzkumu podle odstavce 1 dodavatel stavebních prací zajistí před zahájením bouracích nebo rekonstrukčních prací vypracování technologického postupu těchto prací.

(3) Při změně podmínek v průběhu bouracích a rekonstrukčních prací se musí technologický postup upravit tak, aby byla vždy zajištěna bezpečnost při práci.

§ 64
Přípravné práce

(1) Před započetím bouracích nebo rekonstrukčních prací se musí vymezit ohrožený prostor podle technologie prováděných prací, zajistit ho proti vstupu nepovolaných osob, bezpečně zajistit vstupy do objektů i ochranu veřejného zájmu ohroženého těmito pracemi. Ustanovení § 52 tím nejsou dotčena.

(2) Průzkumem zjištěné podzemní prostory (dutiny, studně a jiné podzemní objekty) se musí před započetím prací zasypat nebo jiným bezpečným způsobem zajistit.

(3) Rozvodné sítě a kanalizace nebo zařízení instalované v bouraných a rekonstruovaných objektech se musí před započetím prací odpojit a zajistit, aby se nedaly použít. Podle potřeby se

musí zajistit před poškozením i sítě, do kterých ústí přípojky z bouraných objektů. Pokud z provozních důvodů nelze u rekonstruovaných objektů odpojit rozvodné sítě a kanalizace, musí dodavatel stavebních prací stanovit opatření k zajištění práce a provozu.

(4) Pro odběr elektrického proudu pro potřebu provádění bouracích prací v objektu se musí zřídit samostatné vedení. Pro snížení prašnosti bouracích prací kropením musí být zajištěn zdroj vody. Tyto přípojky musí být zabezpečeny proti poškození po dobu provádění bouracích prací.

(5) Zahájení bouracích prací se může uskutečnit jen na základě písemného příkazu odpovědného pracovníka dodavatele stavebních prací a po vybavení pracoviště pomocnými konstrukcemi, materiálem a pomůckami určenými v technologickém postupu.

§ 65
Zajištění místa bourání

(1) Při bourání se musí zajistit ohrožený prostor, ve kterém se bourací práce provádí.

(2) Ohrožený prostor v zastavěném území se musí vymezit plným oplocením do výšky 1,8 m, pokud tomu technologie bourání nebrání. Není-li možno prostor oplotit, musí se zajistit jiným vhodným způsobem (střežením, vyloučením provozu).

(3) Bourat se musí tak, aby nedošlo k ohrožení vedlejších objektů, zejména těch, které rozebíráním přiléhajících staveb ztratily oporu. Způsob statického zajištění okolních objektů ohrožených bouracími pracemi musí být zahrnut v projektu stavby.

(4) Pomocné konstrukce[25]) vybudované uvnitř objektů nebo na jeho vnějších stranách se nesmí zatěžovat vybouraným materiálem a nesmí se přes ně strhávat materiál z bouraného objektu, pokud nejsou k tomu účelu navrženy.

(5) Materiál z bourané části objektu se musí odstraňovat tak, aby nedošlo k přetížení podlah nebo stropů.

(6) Vybouraný materiál musí být skladován tak, aby neomezoval další průběh bouracích prací.

(7) Tlakové nádoby k řezání kyslíkem musí být uloženy mimo dosah nebezpečí, které při bourání vzniká.

(8) Skleněné a jiné nebezpečné ostrohranné předměty musí být při ručním bourání odstraňovány, aby nebyly zdrojem úrazu.

(9) Bourání nesmí být přerušeno, pokud není zajištěna stabilita bourané konstrukce nebo její části. Tento požadavek platí i v případě nutného přerušení bourání z důvodu náhlého zhoršení povětrnostních podmínek. Tím nejsou dotčeny povinnosti vyplývající z ustanovení § 6.

(10) Při částečném bourání, rekonstrukci a modernizaci budov, které zůstávají v provozu nebo jsou obydleny, musí být v technologických postupech zakotveno bezpečnostní zajištění včetně kontroly pracovišť z hlediska ochrany pracovníků a jiných osob.

§ 66
Vstupy a vjezdy do bouraného objektu

Vstupy, výstupy, sestupy a vjezdy do prostoru bouraného objektu i do jednotlivých pracovišť musí být zajištěny od zahájení prací až do jejich ukončení a viditelně označeny.

§ 67
Bourání střešních konstrukcí

(1) Bourání střešní konstrukce nebo krovů strháváním pomocí lan a tažných strojů je dovoleno, pokud jsou učiněna opatření ke stabilizování zůstávající části konstrukce.

(2) Výbušninami se nesmí strhávat plechové krytiny a krytiny položené na plném bednění.

(3) Při ručním bourání střechy musí být postup volený tak, aby nebyla narušena pevnost ostatních částí konstrukce.

(4) Pokud není zajištěna únosnost bourané konstrukce, musí být bourání prováděno ze samostatné pomocné konstrukce.

§ 68
Bourání svislých konstrukcí

(1) Konstrukční prvky mohou být odstraněny při ručním bourání jen tehdy, nejsou-li zatíženy.

(2) Při bourání zdí, které stabilizují vystupující konstrukce (balkóny, arkýře apod.), musí být tyto konstrukce zajištěny, aby nedošlo k nežádoucí ztrátě jejich stability.

(3) Ruční bourání nosných konstrukcí se provádí zásadně vertikálním směrem shora dolů.

(4) Při bourání pomocí strojů se venkovní zdi strhávají vždy z vnější strany objektu. U přízemních objektů bez podsklepení se může bourání provádět z vnitřku objektu, jsou-li odstraněny vodorovné prvky nad místem stroje. Je zakázáno strhávat zdi rozhoupáváním.

(5) Před bouráním příček pod vodorovnými konstrukcemi je nutno ověřit, zda nemají nosnou funkci.

(6) Únosnost vodorovných konstrukcí, na které se bude strhávat materiál, se v případě potřeby zvyšuje podpěrami.

(7) Ruční strhávání stěn a pilířů pomocí pák nebo zvedáků je zakázáno.

(8) U konstrukcí, u kterých není zajištěna jejich stabilita, je zakázáno používat jednoduchých žebříků k uvazování lan a háků ke strhávané části konstrukce.

(9) Postupné bourání panelových objektů je možno provádět až po rozpojení jednotlivých panelů a zajištění jejich stability.

§ 69
Bourání podlah, stropů a jednotlivých vodorovných prvků

(1) Ruční bourání stropů s nosnou dřevěnou konstrukcí je dovoleno pouze, když jsou zdi nad ní zbourané, jsou odkryté nosné prvky a ze stropů je odstraněn bouraný materiál.

(2) Stropní části se musí před uvázáním na zvedací zařízení uvolnit od ostatních konstrukcí.

(3) Bourat klenbu uvolněním části konstrukce, která ji zajišťuje, se smí jen při strojním bourání.

(4) Při ručním bourání v případě, že hrozí prolomení nebo se prolomí podlahy, musí se práce přerušit a podlahy se musí spolehlivě podepřít nebo úplně odstranit.

(5) Při bourání jednotlivých poschodí pomocí stroje musí být stropy v nejblíže nižším poschodí, případně dalších poschodích, podepřeny konstrukcí podle statického výpočtu pro zatížení stropu materiálem, který na něj bude dopadat.

§ 70
Práce nad sebou

(1) Bourací práce nad sebou jsou zakázány, pokud nejsou stanoveny podmínky zabezpečení pracovníků v technologickém postupu.

(2) V případě ohrožení musí odpovědný pracovník, který přímo řídí bourací práce, dát dohodnutým znamením pokyn k okamžitému opuštění pracoviště.

ČÁST JEDENÁCTÁ
STROJE A STROJNÍ ZAŘÍZENÍ

§ 71
Základní ustanovení

(1) Používat lze jen stroje a strojní zařízení (dále jen „stroje“), které svou konstrukcí, provedením a technickým stavem odpovídají předpisům k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení.

(2) Stroje lze používat pouze k účelům, pro které jsou technicky způsobilé v souladu s podmínkami stanovenými výrobcem a technickými normami.

(3) Dodavatel stavebních prací je povinen vydat pokyny pro obsluhu a údržbu stroje, které obsahují požadavky pro zajištění bezpečnosti práce a provozu. Pokyny pro obsluhu a údržbu musí podle druhu stroje obsahovat

a) povinnosti obsluhy před zahájením provozu stroje ve směně,

b) povinnosti obsluhy při provozu stroje,

c) rozsah, lhůty a způsob provádění údržby, včetně revizí,

d) způsob zajištění stroje při jeho provozu, přemísťování, odstavování z provozu a opravách a proti nežádoucímu uvedení do chodu,

e) způsob dorozumívání a dávání návěští,

f) umístění a zajištění stroje po ukončení provozu,

g) zakázané úkony a činnosti,

h) způsob a rozsah záznamu o provozu a údržbě stroje.

(4) Pokyny pro obsluhu a údržbu stroje se nemusí vydávat, pokud požadavky uvedené v odstavci 3 jsou stanoveny v technických normách nebo v návodu výrobce k obsluze a údržbě. Návod výrobce k obsluze a údržbě musí být v českém nebo slovenském jazyce.

(5) Pokyny pro obsluhu a údržbu stroje nebo návod k obsluze a provozní deník musí být umístěny na určeném místě, aby byly obsluze kdykoliv k dispozici.

§ 72
Obsluha

(1) Stroje může samostatně obsluhovat pouze pracovník, který má pro tuto činnost příslušnou odbornou způsobilost.[38])

(2) Obsluha stroje musí být nejméně jednou za 24 měsíců školena a přezkoušena z předpisů k zajištění bezpečnosti práce.

(3) Má-li stroj charakter vyhrazeného technického zařízení, musí obsluha splňovat i požadavky stanovené k jeho obsluze.

(4) Stroj obsluhuje jeden pracovník, pokud výrobce v technických podmínkách nebo v návodu na obsluhu stroje nestanoví jinak. Vyžaduje-li to bezpečnost práce, dodavatel stavebních prací určí vícečlennou obsluhu.

(5) Obsluhuje-li stroj více než jeden pracovník, musí být určen odpovědný pracovník.

(6) Samostatně obsluhovat stroje mohou jen pracovníci duševně a tělesně způsobilí, starší 18 let, pokud pro obsluhu stroje není stanovena vyšší věková hranice, kteří jsou

a) pověřeni výrobcem strojů, kteří montují, ověřují, zkoušejí a předvádějí stroje, případně zaučují obsluhu, přičemž musí být seznámeni s předpisy k zajištění bezpečnosti práce platnými na pracovišti, nebo

b) určeni dodavatelem stavebních prací k obsluze (údržbě), prokazatelně zaškoleni a zacvičeni, případně podle zvláštních předpisů mající odbornou způsobilost k obsluze nebo řízení (topičský, jeřábnický, řidičský průkaz apod.).

(7) Obsluha se musí plně věnovat ovládání stroje tak, aby nedošlo k ohrožení bezpečnosti osob, stroje a konstrukcí.

(8) Obsluha je povinna seznámit se před zahájením provozu se záznamy a provozními odchylkami zjištěnými v průběhu předchozí pracovní směny.

(9) Zjistí-li obsluha závadu nebo poškození, které by mohlo ohrozit bezpečnost práce a provozu a které není schopna sama odstranit, nesmí stroj uvést do provozu a musí závadu ohlásit odpovědnému pracovníkovi. Zjistí-li takovou závadu během provozu, musí stroj ihned zastavit a bezpečně zajistit proti nežádoucímu spuštění. Během provozu musí obsluha sledovat chod stroje a zjištěné závady zaznamenat do provozního deníku a tam, kde je to předepsáno, zaznamenávat i další určené údaje.

(10) Obsluha před zahájením práce musí podle návodu výrobce prohlédnout stroj a příslušenství a překontrolovat, zda jsou ovládací, sdělovací a bezpečnostní zařízení funkčně činná.

§ 73
Provozní podmínky strojů

(1) Stroje musí být před uvedením do provozu vybaveny

a) provozními doklady a označeny evidenčním číslem a názvem provozovatele stroje,

b) bezpečnostními sděleními, bezpečnostními nátěry, značkami, tabulkami a nápisy v českém nebo slovenském jazyce,

c) předepsaným zařízením pro zvukovou výstrahu (houkačka), jehož hladina hlasitosti musí v místech měření vnějšího hluku zdroje převyšovat hladinu hluku stroje alespoň o deset dB (A); při součinnosti více strojů musí být hladina hlasitosti houkačky v rozmezí 93-104 dB (A),

d) ochranným zařízením v místech, kde může dojít k ohrožení pracovníků; u obslužných plošin strojů, popřípadě výrobního zařízení, musí být obsluha chráněna proti pádu od výšky 0,5 m; ovladače strojů musí být zajištěny proti náhodnému spuštění.

(2) Provozními doklady jsou

a) provozní deník, který je určen k vedení záznamu o převzetí a předání stroje obsluze, o závadách a opravách během provozu, k evidenci závažných událostí při pracovní směně apod.,

b) revizní kniha stroje, zpravidla dodávaná výrobcem, která obsahuje technické údaje o stroji (záznamy o zkouškách, generálních a jiných opravách a rekonstrukci stroje apod.) a jejíž přílohou je technická dokumentace.

(3) Stanoviště obsluhy, plošiny, stupadla, příčle, nášlapné patky apod. musí být trvale udržovány v čistotě.

(4) Odpovědný pracovník musí před nasazením stroje seznámit obsluhu s místními provozními a pracovními podmínkami, které ovlivňují bezpečnost práce.

(5) Při provozu stroje musí být zajištěna jeho stabilita v průběhu všech pracovních operací. Je-li stroj vybaven opěrami, táhly nebo závěsy, musí být během provozu nastaveny v souladu s návodem výrobce v pracovní poloze a zajištěny proti zaboření, posunutí nebo uvolnění.

(6) Výsuvné, sklopné a podobné části strojů a zařízení, včetně hadic, elektrických přívodů a vedení musí být zabezpečeny tak, aby nemohlo dojít k jejich styku s pohyblivými částmi stroje.

(7) Pokud stroj je vybaven tlakovými zařízeními s měřením tlaku, musí obsluha dbát na to, aby nebyly překročeny stanovené provozní tlaky.

(8) Pokud je u stroje předepsáno signalizační zařízení, musí být každé uvedení stroje do chodu oznámeno zvukovým, případně světelným výstražným znamením.

(9) Po výstražném znamení smí obsluha uvést stroj do chodu až tehdy, když všichni pracovníci opustili ohrožený prostor. U nepřehledných pracovišť je možné uvedení do provozu až po uplynutí doby nezbytně nutné k opuštění ohroženého prostoru.

(10) Při práci stroje za provozu na veřejných komunikacích musí dodavatel stavebních prací zajistit stálý dozor určeným pracovníkem. Tento pracovník je zejména povinen vydávat pokyny k zajištění bezpečnosti práce.

(11) Ručně vedené válce se musí při práci ve svahu ovládat tak, aby obsluha byla stále nad válcem.

(12) Vibrační válce a pěchy musí být používány jen takovým způsobem a na takových pracovištích, kde nehrozí nebezpečné přenášení vibrací a způsobení škod na blízkých objektech, výkopech apod.

(13) Stroje musí být při přerušení nebo ukončení provozu zajištěny tak, aby nemohly být zdrojem ohrožení nebo neoprávněného užití.

§ 74
Opravy a údržba

(1) Údržba, opravy a čištění se musí provádět v souladu s dokumentací strojů a s technickými normami. Za včasné zajištění údržby a oprav strojů v souladu s dokumentací odpovídá dodavatel stavebních prací.

(2) Opravy musí být prováděny jen nepoškozeným nářadím, odpovídajícím účelu použití.

§ 75
Zakázané činnosti

Je zakázáno

a) uvádět do chodu a používat stroj, jsou-li kromě obsluhy na stroji nebo v jeho nebezpečném dosahu další pracovníci,

b) uvádět do chodu a používat stroj, je-li odmontováno nebo poškozeno některé ochranné zařízení,

c) odstraňovat za chodu stroje odpad z nebezpečných míst, pokud to není technicky řešeno nebo návodem k obsluze povoleno,

d) dotýkat se pohybujících částí stroje tělem nebo předměty a nářadím drženými v rukou, kromě případů, které připouští návod k obsluze,

e) pracovat se strojem za snížené viditelnosti a v noci, není-li pracovní prostor stroje a pracoviště dostatečně osvětlen,

f) pracovat se strojem, v jehož nebezpečném dosahu jsou jiné stroje nebo dopravní prostředky s výjimkou těch, které pracují ve vzájemné součinnosti se strojem,

g) přemisťovat a přepravovat pracovníky na stroji nebo v jeho pracovním zařízení, pokud to není výrobcem povoleno,

h) pohybovat pracovním zařízením nad pracovníky nebo nad obsazenou kabinou řidiče dopravních prostředků,

i) pracovat se strojem a pracovním nástrojem v místě, na které není z místa obsluhy vidět a kde by mohlo nastat ohrožení pracovníků nebo jiného zařízení,

j) ovládat stroj nebezpečným způsobem vyvolávajícím nežádoucí rozhoupání pracovního zařízení,

k) pohybovat se se strojem nebo s jeho pracovními zařízeními nebo jinými vyčnívajícími částmi v ochranném pásmu elektrického vedení, nejsou-li dodrženy předepsané bezpečnostní požadavky,

l) přejíždět elektrické kabely, nejsou-li vhodně chráněny proti mechanickému poškození,

m) opustit místo obsluhy stroje, je-li stroj nebo jeho pracovní zařízení v chodu,

n) provádět údržbu, čištění a opravy, není-li stroj a jeho pracovní zařízení zabezpečeno proti samovolnému pohybu a náhodnému spuštění a není-li vyloučen styk pracovníka s pohybujícími se částmi stroje,

o) provádět opravy na pásech strojů s pásovým podvozkem, pokud není stroj zajištěn proti samovolnému pohybu,

p) pohybovat se po stroji mimo určené přístupy,

r) vyřazovat z činnosti bezpečnostní, ochranné a pojistné zařízení a měnit jejich předepsané parametry,

s) kouřit a manipulovat s otevřeným ohněm při kontrole a čerpání pohonných hmot a při používání lehce vznětlivých čistících prostředků,

t) používat k usnadnění spuštění motoru otevřeného ohně,

u) umísťovat do kabiny kromě osobních potřeb obsluhy jakékoliv další věci (nářadí, lana, schránky na maziva, čistící prostředky apod.), pokud pro tento účel není v kabině vyhrazena uzavřená schránka,

v) zavěšovat břemena na špičku háku zdvihacích zařízení.

§ 76
Stroje pro zemní práce

(1) Stroj může pojíždět nebo pracovat podle únosnosti půdy v takové vzdálenosti od okraje svahů a výkopů, aby nedošlo ke zřícení stroje. Pokud tato vzdálenost není stanovena v technologickém postupu, stanoví ji odpovědný pracovník.

(2) Je-li stroj v pohybu, nesmí se nikdo zdržovat v nebezpečném dosahu stroje, před strojem ve směru jízdy, ani mezi tahačem a vlečeným strojem.

(3) Pod stěnou (svahem) může stroj pojíždět nebo pracovat v takové vzdálenosti, aby nevzniklo nebezpečí jeho zasypání.

(4) Při práci strojů vybavených více pracovními zařízeními musí být nepoužívané pracovní zařízení v přepravní poloze a mechanicky zajištěno.

(5) Při práci více strojů na jednom pracovišti musí být mezi nimi zachována taková vzdálenost, aby nedošlo k ohrožení provozu druhého stroje.

(6) Při nakládání materiálu na dopravní prostředky se smí manipulovat s pracovním zařízením stroje pouze nad ložnou plochou tak, aby do dopravního prostředku nenaráželo. Je-li nutné při nakládání manipulovat pracovním zařízením stroje nad kabinou řidiče dopravního prostředku, nesmí se v ní zdržovat pracovníci. Ložná plocha musí být nakládána rovnoměrně.

(7) Při jízdě s naloženým materiálem musí být pracovní zařízení zajištěno v přepravní poloze, aby nedošlo k nebezpečné ztrátě stability stroje a omezení viditelnosti v kabině.

(8) Stroj musí být vybaven

a) zařízením pro kontrolu sklonu pojezdové roviny se signalizací nebo ukazovatelem až do maximálního dovoleného sklonu,

b) signalizací zapojení stroje na vnější elektrickou síť v kabině a u vstupu na stroj, jedná-li se o stroj s elektrickým pohonem,

c) světlomety k osvětlení pracovního prostoru stroje za snížené viditelnosti a v noci; stroje, které pojíždí při práci též směrem vzad, musí být vybaveny i světlomety osvětlujícími pracovní prostor za strojem,

d) nejméně dvěma zakládacími klíny, jedná-li se o stroj na kolovém podvozku nebo o silniční válec.

(9) Obsluha stroje nesmí opustit své místo, aniž by bylo pracovní zařízení spuštěno na zem, popřípadě na podložku na zemi nebo umístěno v předepsané přepravní poloze a mechanicky zajištěno.

(10) Při hrnutí horniny dozerem nesmí břit jeho radlice přesáhnout přes okraj svahu nebo výkopu.

§ 77
Lopatová rypadla, nakladače a univerzální dokončovací stroje

(1) Výložník lanových rypadel je možno přestavovat jen s nezatíženým pracovním zařízením, nestanoví-li výrobce u výložníku, u něhož to konstrukční řešení umožňuje, jinak.

(2) Při spouštění a zdvihání výložníku při práci na svahu musí být výložník v ose stroje proti svahu vždy tak, aby nedošlo k nebezpečnému posunutí těžiště stroje a ztrátě jeho stability.

(3) Pokud vzniknou při rýpání převisy, musí být neprodleně odstraněny.

(4) Při použití přídavného zdvihacího zařízení dodaného výrobcem, musí být dodrženy požadavky zvláštních předpisů.[32])

(5) Není-li v pokynech výrobce nebo v technických podmínkách výrobce stanoveno jinak, je při provozu strojů zakázáno

a) roztloukat horninu dnem lopaty,

b) urovnávat terén otáčením lopaty,

c) vytrhávat koleje pracovním zařízením stroje.

(6) Lopata rypadla může být čištěna jen při vypnutém motoru stroje a na místě, kde nehrozí sesuv hmot. Lopata se musí přitom položit a mít uzavřenou klapku. Obsluha je povinna po vyčištění lopaty se přesvědčit před uvedením stroje do provozu, zda pracovník, který čistil lopatu, je v bezpečné vzdálenosti.

§ 78
Skrejpry

(1) Před zahájením zemních prací musí být provedena potřebná opatření, aby stroj nenarazil radlicí na vyčnívající pevné překážky (kameny, pařezy, silné kořeny apod.), které se musí předem odstranit, narušit, případně viditelně označit. Požární hydranty, vodní a plynové uzávěry, kanalizační poklopy apod. musí být označeny, aby nedošlo k jejich poškození.

(2) Je-li skrejpr v pohybu, nesmí nikdo v nebezpečném pracovním prostoru před strojem ve směru jízdy odstraňovat kameny, kořeny a provádět jiné práce.

(3) Je zakázáno vstupovat do prostoru mezi skrejpr a tahač a přecházet přes jakoukoli část taženého skrejpru.

(4) Při přesunu naloženého i prázdného skrejpru musí být korba vždy zvednuta a uzavřena.

§ 79
Stroje a zařízení pro výrobu, dopravu a zpracování směsi

(1) Před uvedením do provozu se musí míchačky zajistit v horizontální poloze.

(2) Mísící zařízení (buben, válec) musí dosedat v kterékoliv poloze na všechny nosné kladky, přičemž kladky musí být zajištěny proti posunu.

(3) Při opravách, údržbě a čištění je u míchaček vybavených násypným košem dovoleno vstupovat pod koš jen tehdy, kdy je koš zajištěn bezpečně v horní poloze řetězem, hákem, vzpěrou apod.

(4) Vstupovat na konstrukci míchačky lze jen v případě, je-li stroj odpojen od přívodu elektrické energie.

(5) U betonáren musí být dráha násypného koše zajištěna ohrazením nebo zakrytováním.

(6) Přepravníky směsí lze plnit jen směsí předepsané konzistence a jen do užitného objemu nádob nástavby (bubny, vany, korby) tak, aby byla zaručena správná funkce a jízdní vlastnosti vozidla, nebylo překročeno jeho dovolené zatížení a nedocházelo k samovolnému unikání přepravované směsi.

(7) Po naplnění přepravníku směsí musí obsluha zkontrolovat, zda je výsypné zařízení bezpečně zajištěno v přepravní poloze.

(8) Při ovládání přepravníku ze zadního panelu nesmí být motor vozidla v chodu, pokud není v návodu pro obsluhu uvedeno jinak.

(9) Dodavatel stavebních prací provozující přepravníky betonových směsí, musí mít zajištěny podle návodu výrobce prostředky k nouzovému vyprázdnění směsi pro případ poruchy přepravníku.

§ 80
Čerpadla směsi a strojní omítačky

(1) Čerpadly může být přepravována jen směs předepsaného složení podle pokynů výrobce nebo návodu k obsluze.

(2) Provedení potrubí, velikost a počet oblouků, zajištění (podepření, podložení nebo kotvení potrubí a hadic), směrové a spádové poměry musí odpovídat pokynům výrobce nebo návodu k obsluze. Neobsahuje-li návod k obsluze uvedené požadavky, stanoví je dodavatel stavebních prací.

(3) Potrubí, hadice, dopravníky, vibrační žlaby a jiná zařízení pro dopravu směsí musí být vedeny a zajištěny tak, aby nezpůsobily přetížení nebo nadměrné namáhání lešení, bednění, výkopu, konstrukčních částí stavby apod.

(4) Potrubí a hadice lze spojovat jen nepoškozenými a očištěnými spojkami. Ke spojování hadic se nesmí používat dráty.

(5) Pojistné a řídící ventily musí být seřízeny na tlak odpovídající jejich správné funkci. Tlak musí být průběžně kontrolován.

(6) Strojní zařízení pro povrchové úpravy je zakázáno čistit a rozebírat pod tlakem.

(7) Konec potrubí na čerpání malty se musí spolehlivě zajistit, aby jeho neočekávaný pohyb vlivem dynamických účinků nezpůsobil zranění pracovníků.

(8) Pro přísun směsí čerpaných stabilními čerpadly nebo autočerpadly musí být zajištěn bezpečný příjezd vylučující složité a opakované couvání vozidel.

(9) Autočerpadlo musí být umístěno tak, aby obslužné místo bylo přehledné a aby se v prostoru manipulace s výložníkem a potrubím nenacházely překážky ztěžující tuto manipulaci.

(10) Při provozu je zakázáno

a) přehýbat hadice,

b) manipulovat se spojkami a ručně přemísťovat hadice a potrubí, nejsou-li pro to konstruovány,

c) vstupovat na konstrukci stroje a do nebezpečného prostoru u koncovky hadice.

§ 81
Přepravníky a zásobníky volně loženého cementu

(1) Před připojením dopravního potrubí (hadic) k potrubnímu řadu pro tlakové zásobníky volně loženého cementu se musí obsluha přesvědčit, zda není trubní řad pod tlakem.

(2) Dopravní hadice a potrubí se musí před přečerpáváním volně loženého cementu prohlédnout, funkčně poškozené zařízení nesmí být používáno.

(3) Hadice musí být spojovány navzájem i k pevnému potrubí jen nepoškozenými a k tomu určenými spojkami a koncovkami.

(4) V průběhu přečerpávání musí obsluha sledovat stavoznak zásobníku, aby nedošlo k jeho přeplnění.

(5) Při čištění, údržbě a vstupu do vnitřního prostoru přepravníků volně loženého cementu se musí postupovat jako u stabilních zásobníků sypkých hmot.

§ 82
Mechanické lopaty

(1) Prostor, po kterém má být sypký materiál přihrnován mechanickou lopatou, musí být upraven tak, aby nemohlo dojít k jejímu zachycení o nerovnosti, pevné překážky, větší předměty apod.

(2) Spojení tažného lana lopaty s navíjecím zařízením musí být jištěno pojistkou proti přetížení.

(3) Přenášení prázdné lopaty do záběru musí být prováděno jen jejím tažením, nikoliv tlačením nebo přenášením před sebou.

(4) Při provozu se nesmí nikdo zdržovat mezi navijákem a lopatou. Obsluha musí dbát, aby se na laně nevytvořila smyčka a lopatu musí v záběru přidržovat oběma rukama. Při odebírání sypkého materiálu se musí postupovat podle § 16 odst. 2.

(5) Spojování tažného lana uzly je zakázáno, spojení lana v místě uchycení lopaty musí být provedeno spolehlivě minimálně dvěma lanovými spojkami.

§ 83
Vibrátory

(1) Elektrické vibrátory se smí připojit pouze na zdroj o napětí a frekvenci podle údajů na výrobním štítku nebo návodu k obsluze.

(2) Pohyblivé přívody vibrátorů musí být kladeny a zajištěny tak, aby nemohly být mechanicky poškozeny.

§ 84
Strojní beranidla

(1) Při zatloukání prvků (štětovnice, piloty apod.) se nesmějí v okruhu odpovídajícím 1,5 násobku výšky věže nebo výložníku jeřábu provádět jiné práce.

(2) Příprava prvků se provádí ve vzdálenosti alespoň dvojnásobku délky věže nebo výložníku.

(3) Pro beranidlo musí dodavatel stavebních prací zajistit zpevněnou rovnou manipulační podlahu o šířce nejméně 5 m, podle typu beranidla. Beranidlo musí být zajištěno proti převržení.

(4) Přitahování nebo stavění prvku šikmým tahem je dovoleno pouze k tomu uzpůsobeným zařízením.

(5) Zarážený prvek musí být při zarážení spolehlivě stabilizován tak, aby byla zaručena jeho správná poloha a nemohlo dojít k jeho vychýlení.

(6) Při beranění se nesmí vstupovat pod zavěšené prvky. K navádění prvku se musí používat bezpečné a spolehlivé přípravky. Ruční navádění je dovoleno pouze u zdvihacího zařízení vybaveného mikrozdvihem. U zavěšeného prvku se může na nezbytně dlouhou dobu zdržovat pouze pracovník pověřený naváděním a stabilizováním polohy prvku.

(7) Pro volně zavěšená beranidla (pneumatická a vibrační) musí být zpracován podrobný technologický postup včetně stanovených všeobecných podmínek k zajištění bezpečnosti práce.

(8) Pokud není pracovník při výstupu na vodící věž beranidla zajištěn ochranným košem, musí používat prostředky osobního zajištění proti pádu.

(9) V průběhu pracovní směny se musí provádět prohlídky beranů a horní části zaráženého prvku (piloty apod.).

§ 85
Stavební elektrické vrátky

(1) Stanoviště obsluhy musí být vždy umístěno tak, aby nebylo ohroženo břemenem nebo lanem. Vrátek se musí umístit 3 až 5 m od svislé dráhy dopravovaného břemene a musí být chráněn před ostatním provozem stavby.

(2) Při osazování a instalaci vrátku musí být osa kladky kolmá na směr navíjení lana.

(3) Vrátek se musí řádně ukotvit nebo zatížit prvky o hmotnosti rovnající se dvojnásobné nosnosti vrátku.

(4) Největší nosnost vrátku a největší hmotnost dopravovaného břemene musí být vyznačena na dobře viditelném místě.

(5) Vrátek musí být vybaven koncovým vypínačem elektrického proudu, který samočinně zastaví chod vrátku, jakmile závěsný hák je vzdálen od spodní hrany kladky nejméně 0,30 m.

(6) Stanoviště obsluhy vrátku musí být voleno tak, aby z něj bylo vidět na všechna nakládací a vykládací místa nebo musí být vzájemné dorozumívání mezi obsluhou a pracovníkem na nakládacím (vykládacím) místě zajištěno signalizačním zařízením.

(7) V místě odebírání nebo nakládání materiálu ve výšce musí být pracovníci chráněni proti pádu alespoň jednotyčovým zábradlím bez zarážky u podlahy.

(8) Nosná konstrukce kladky včetně závěsu musí být technicky dokumentována včetně statického posouzení. Její pevnost a stabilita musí být zajištěna kotvením nebo protizávažím.

(9) Před uvedením vrátku do provozu musí být provedeno jeho písemné převzetí se zápisem do stavebního deníku nebo jiného dokladu.

(10) Na bubnu vrátku musí při přepravě břemene zůstat nejméně 3 závity lana.

(11) Při provozu vrátku je zakázáno

a) zvedat břemena a hmotnosti převyšující nosnost vrátku,

b) dopravovat břemena, která svými rozměry ohrožují okolí, pokud nejsou provedena vhodná bezpečnostní opatření,

c) zvedat břemena šikmým tahem,

d) opustit stanoviště obsluhy vrátku, je-li ponecháno břemeno zavěšené na háku,

e) zavěšovat břemeno na špičku háku,

f) zdržovat se pod zavěšeným břemenem a v jeho nebezpečné blízkosti,

g) usměrňovat rukama nebo nohama navíjení lana na buben vrátku,

h) pokračovat v práci s vrátkem, utvoří-li se na laně smyčka nebo uzel a dojde-li k vysmeknutí lana z drážky kladky,

i) dopravovat břemena, hrozí-li nebezpečí poškození nosného lana nebo zdvihacích prostředků (namáháním přes ostré hrany apod.),

j) způsobovat rázy při spouštění nebo tahu břemene,

k) zvedat břemena zasypaná, přimrzlá nebo přilnutá,

l) provádět změny na brzdách, které by mohly ohrozit bezpečnost.

(12) U vrátků upravených pro vlečení

a) musí být přizpůsoben kryt navíjecího bubnu,

b) musí být zařízení pro správné ukládání lana,

c) se nesmí používat samodržná tlačítka.

(13) Jednou za čtrnáct dní musí být prokazatelně provedena odborná prohlídka vrátku, lana a úvazku určeným pracovníkem. Rozsah této prohlídky stanoví návod k obsluze (pokyny).

§ 86
Jednoduché kladky pro ruční zvedání břemen

(1) Používání ručního zvedání jednoduchou kladkou je dovoleno do nejvyšší výšky 15 m.

(2) Hmotnost dopravovaného břemene nesmí přesáhnout 60 kg. Břemeno o větší hmotnosti než 50 kg musí zvedat dva pracovníci současně.

(3) Nejmenší průměr nosného textilního lana musí být 10 mm. Poškozené lano se nesmí používat.

(4) Provedení nosné konstrukce kladky musí být schváleno odpovědným pracovníkem.

§ 87
Řetězové zvedáky a kladkostroje

(1) Místo zavěšení zvedáků musí být předem ověřeno, zda je spolehlivé a dostatečně únosné a musí být schváleno odpovědným pracovníkem.

(2) Nosnost závěsného prvku (ocelového nebo textilního lana, řetězu apod.) musí odpovídat nosnosti zvedáku.

§ 88
Stavební výtahy

(1) Požadavky na stavební plošinové výtahy s vyloučenou dopravou osob stanoví zvláštní předpisy.[39])

(2) Stavební plošinové výtahy musí být před uvedením do provozu a v jeho průběhu zkoušeny. Za provedení montážní zkoušky odpovídá pracovník určený organizací montující výtah, za

provedení přejímací a revizní zkoušky odpovídá dodavatel stavebních prací a provádí je provozní technik stavebních plošinových výtahů.[39])

(3) Požadavky na výtahy, které jsou trvalou součástí staveb, stanoví zvláštní předpisy.[40])

(4) Pro provoz stavebních výtahů, kterými se dopravují také osoby, platí technické podmínky výrobce a návod k používání.

§ 89
Zabezpečení stroje při přerušení a ukončení práce

(1) Obsluha je povinna zaznamenat závady stroje nebo provozní odchylky zjištěné v průběhu předchozího provozu stroje do provozního deníku. Po skončení směny, po přestávce, při níž se střídají obsluhy, musí být se závadami seznámena i střídající obsluha.

(2) Proti samovolnému pohybu musí být mobilní stroj po ukončení práce zajištěn zakládacími klíny nebo pracovním zařízením spuštěným na zem nebo zařazením nejnižšího rychlostního stupně a zabrzděním parkovací brzdy, pokud to konstrukce stroje umožňuje. Rovněž při přerušení práce musí být mobilní stroj zajištěn proti samovolnému pohybu alespoň zabrzděním parkovací brzdy nebo pracovním zařízením spuštěným na zem.

(3) Proti samovolnému pohybu musí být zajištěno i pracovní zařízení stroje po ukončení práce a při jejím přerušení spuštěním na zem nebo umístěním do přepravní polohy, ve které se mechanicky zajistí.

(4) Mobilní stroj musí být odstaven na vhodné stanoviště, kde nezasahuje do pozemních komunikací, není ohrožena stabilita stroje a není ohrožen padajícími předměty.

§ 90
Výměna a nastavení pracovních nástrojů

(1) Výměna nebo nastavení pracovních nástrojů se musí provádět podle pokynů a postupu uvedených v návodu na obsluhu stroje.

(2) Pracovní nástroje nebo jejich části, které mohou při montáži, demontáži a seřizování způsobit úraz, musí být bezpečně zajištěny proti samovolnému pohybu a ztrátě stability.

§ 91
Přeprava strojů

(1) Přeprava, nakládání, skládání, zajištění a upevnění stroje nebo jeho pracovního zařízení se musí provádět podle pokynů a postupů uvedených v návodu na obsluhu stroje. Není-li postup při přepravě stroje a jeho pracovních zařízení uveden v návodu na obsluhu stroje, musí jej stanovit dodavatel stavebních prací a do návodu na obsluhu stroje jej doplnit.

(2) Při přepravě strojů se nesmí v kabině přepravovaného stroje, na stroji ani na ložné ploše dopravního prostředku zdržovat osoby, pokud není v návodech na obsluhu nebo v pokynech stanoveno jinak.

(3) Vozidla pro přepravu strojů musí být při nakládce a vykládce bezpečně zabrzděna a mechanicky zajištěna proti nežádoucímu pohybu.

(4) Při přepravě strojů na pozemních komunikacích po vlastní ose musí být pracovní a ostatní zařízení v přepravní poloze mechanicky zajištěna proti samovolnému pohybu podle návodu pro obsluhu stroje.

(5) Při přepravě strojů na dopravních prostředcích musí být pracovní a ostatní zařízení podle návodu na obsluhu stroje umístěna na ložné ploše dopravního prostředku a připevněna k němu nebo umístěna v přepravní poloze a mechanicky zajištěna proti podélnému i bočnímu posuvu a proti převržení.

(6) Přípojné stroje musí být při připojování zabrzděny a bezpečně založeny zakládacími klíny.

(7) Řidič smí dokončit couvání na doraz závěsného zařízení teprve na dohodnuté dorozumívací znamení navádějícího pracovníka. Po dorazu tažný stroj nebo vozidlo zabrzdí.

(8) Pracovník navádějící stroj na dopravní prostředek musí stát mimo stroj i mimo dopravní prostředek a být v zorném poli řidiče stroje po celou dobu najíždění a sjíždění stroje.

ČÁST DVANÁCTÁ
PRÁCE SOUVISEJÍCÍ SE STAVEBNÍ ČINNOSTÍ

§ 92
Manipulace

(1) Jeden pracovník smí ručně přenášet, nakládat nebo vykládat jenom břemena do 50 kg hmotnosti, pokud zvláštní předpisy nestanoví hodnotu nižší.[41])

(2) Je-li hmotnost břemene větší nebo 50 kg provede ruční manipulaci pracovní četa s příslušným počtem pracovníků.

(3) Je-li hmotnost břemene větší než by odpovídalo celkovému počtu pracovníků čety a u břemen nevhodných rozměrů nebo tvarů, je nutno při manipulaci s nimi použít mechanizačních prostředků. Tyto práce musí provádět četa pro tento účel vyškolená.

(4) Jestliže manipulaci provádí četa, která není pro tuto práci trvale určena, musí řídit manipulaci odpovědný pracovník.

(5) Odpovědný pracovník, který řídí manipulaci, je zejména povinen

a) poučit členy pracovní čety o pracovním postupu a o použití osobních ochranných pracovních prostředků a mechanizačních prostředků podle druhu a způsobu manipulace,

b) upozornit na nebezpečné úkony nebo místa při manipulaci, dbát na správný a bezpečný provoz mechanizačních prostředků používaných při manipulaci a na správné používání vázacích prostředků.[32])

(6) Ruční manipulace se provádí vždy s použitím pracovních pomůcek. Pracovní pomůcky (sochory, lyžiny, můstky, vrátky, navijáky apod.) musí být náležitě dimenzovány a v dobrém stavu, zakotveny proti sklouznutí nebo překlopení. Lyžiny nesmějí mít větší skon než 30° od vodorovné roviny. Nosníky lyžin musí být upevněny na dopravním prostředku pomocí háků nebo jiného upevňovacího zařízení.

(7) Pracovníkům, kteří se nepodílejí na manipulaci, je zakázáno zdržovat se na pracovišti, kde se manipulace provádí.

§ 93
Lepení krytin na podlahy, stěny, stropy a jiné konstrukce

(1) Lepení krytin z plastových, pryžových, korkových a jiných materiálů se musí provádět podle stanoveného pracovního nebo technologického postupu.

(2) Pracovníci provádějící lepení musí být prokazatelně seznámeni s vlastnostmi používaných lepidel a s jejich bezpečným zacházením.

(3) Lepení v uzavřených prostorech se smí provádět, je-li zajištěno větrání, které zaručuje, že přípustná koncentrace škodlivin nebude překročena.[8])

(4) Pracovní prostor včetně přilehlého okolí v případě užití lepidel, jejichž páry mohou tvořit výbušnou směs, musí být vymezen, označen bezpečnostními značkami a příslušně vybaven (zábranami, hasicím přístrojem apod.).

(5) Pracovní prostor zahrnuje obvykle podlaží, kde se lepí, podlaží pod ním i nad ním, případně i další prostory, kde může dojít ke koncentraci škodlivin vyšší nežli je přípustné. Pracovní prostor určí odpovědný pracovník. Vstup nepovolaných pracovníků do označeného prostoru je zakázán.

(6) Po celou dobu lepení a nejméně 24 hodin po ukončení lepení musí být v pracovním prostoru odpojen elektrický proud, plyn a platí zákaz přerušovat větrání a zákaz manipulace s otevřeným ohněm (kouření, svařování, topení lokálními topidly apod.). Pokud se práce provádějí v prostorách bez denního osvětlení, musí být zajištěno bezpečné umělé osvětlení.

(7) Zbytky hořlavin a použitých materiálů musí být uskladněny a likvidovány předem stanoveným způsobem podle pracovního nebo technologického postupu.

(8) Před započetím prací při lepení podlahovin musí být seznámeny s termínem zahájení práce všechny osoby v objektu, kde se tyto práce budou provádět a musí být poučeny o bezpečném chování během těchto prací.

§ 94
Podlahy ze syntetických pryskyřic

(1) Míchání směsi pro podlahy ze syntetických pryskyřic se musí provádět mimo vlastní pracovní prostor a na větraném místě.

(2) Pro vymezení, označení a vybavení pracovního prostoru a pro větrání platí opatření podle § 93.

§ 95
Práce se živicemi

(1) Dodavatel stavebních prací musí stanovit v technologickém nebo pracovním postupu pro práce se živicemi opatření k zajištění bezpečnosti práce a požární ochrany při jednotlivých pracovních úkonech.

(2) Při pracích se živicemi v uzavřených prostorách musí být zajištěna nucená výměna vzduchu a práce musí provádět alespoň dva pracovníci.

(3) Při práci se živicemi se musí dbát, aby do zásobníků a cisteren nebo jiných nádob na uskladnění a rozehřívání živic nevnikala voda. Pokud se tak stalo, musí se voda před rozehřátím živice odstranit. Nádoby musí být zajištěny proti převrácení.

(4) Rozehřívat živice otevřeným plamenem je dovoleno jen v nádobách k tomu určených, za přítomnosti alespoň dvou pracovníků. Rozehřívat živici otevřeným plamenem přímo v obalech je zakázáno.

(5) Tavné nádoby na rozehřívání živice otevřeným plamenem musí být upraveny tak, aby rozehřívaná živice nemohla přijít do styku s ohněm.

(6) Ve výškách je povoleno rozehřívat živice otevřeným plamenem jen v zařízeních k tomu upravených (v krytých topeništích s hořáky na plynná nebo tekutá paliva).

(7) Ohřívat živici za jízdy je dovoleno jen v dopravních prostředcích nebo strojích k tomu konstruovaných.

(8) Kladení izolačních pásů pomocí nastavovacích agregátů se nepovažuje za rozehřívání živic otevřeným plamenem.

(9) Doprava pracovníků na zařízeních pro přepravu živice je dovolena jen v prostorách k tomu určených.

(10) Při prohlídkách technického stavu stroje pro postřik živic a u obalovacích souprav se kontroluje vždy stav tavné nádoby, těsnost spojů, průchodnost potrubí, těsnost a neporušenost hadic rozvodů.

(11) Nádoby na rozehřívání a dopravu živičných směsí musí mít přiléhající ochranné víko a smí se naplňovat nejvýše do 3/4 obsahu.

(12) Hořlavý materiál musí být vzdálený od otevřeného ohně nejméně 4 m. Tekuté palivo se musí skladovat v prostorech k tomu určených.

(13) Po dobu rozehřívání živic otevřeným plamenem se obsluha nesmí vzdalovat od kotle.

(14) Ruční svislá doprava roztaveného asfaltu je dovolena jen pomocí kladky v asfaltérských vědrech do výšky 8 m. Při přepravě musí být možnost sledovat nádoby po celé dopravní dráze.

(15) Vařič živičné směsi musí být umístěn v bezpečné vzdálenosti od objektu a zařízení a na rovné ploše s vhodným příjezdem.

(16) Prostor, kde se provádí postřik horkou živicí, musí být zajištěn proti vstupu nepovolaných osob.

§ 96
Natavovací zařízení na propan-butan

(1) Při používání ručních hořáků a natavovacích vícehořákových přístrojů musí být obsluha zařízení na propan-butan odborně způsobilá.[42])

(2) Při manipulaci s láhvemi nesmí docházet k nárazům na ně, jejich převržení a přehřátí. Pokládání lahví do ležaté polohy a jakékoliv urychlování vypařování propan-butanu je zakázáno.

(3) Obsluze není dovoleno provádět opravy na tlakových lahvích, je zakázáno vypouštění zbytků plynu z lahví do ovzduší.

(4) Netěsné nebo poškozené lahve se nesmí používat.

(5) Při práci s natavovacími agregáty, kde obsluha při práci couvá, je ve výšce zakázáno pracovat touto technologií blíže než 1,5 m od nezajištěného okraje pracoviště.

§ 97
Sklenářské práce

(1) Při ruční manipulaci se sklem musí být manipulační plocha upravena, zpevněna a musí být rovná.

(2) Přepravníky tabulového skla musí být při odebírání skla zajištěny proti převržení a nežádoucímu pohybu.

(3) Na venkovních prostranstvích je zakázáno ručně manipulovat s tabulovým sklem o ploše větší nad 1 m^2 při větru o rychlosti nad 8 $m.s^{-1}$ a nižší teplotě než -5° C.

(4) Zasklívání oken, výkladů, světlíků a podobných konstrukcí ve výšce se může provádět jen z pevných a bezpečných pracovních podlah nebo pohyblivých pracovních plošin.

(5) Při ploše skla přes 3 m^2 musí zasklívání a přesun provádět nejméně tři pracovníci.

(6) K nošení tabulí delších než 2 m musí být použity přípravky.

(7) Jednotlivé tabule se nesmí stavět přímo na podlahu nebo terén, ale musí být vhodně podloženy a zajištěny proti překlopení. Pro skladování skla platí zvláštní předpisy.[43])

(8) Skleněný odpad musí být ukládán do zvláštních přepravních nádob (beden).

§ 98
Malířské a natěračské práce

(1) Malířské práce ve schodišťových prostorách musí být prováděny z pracovních podlah nebo ze žebříků k tomu upravených.

(2) Je zakázáno používat ruční postřikovače, je-li vadný tlakoměr, pojistný ventil, poškozen závit pumpy nebo zjištěno jeho jiné poškození.

(3) Při používání ručních postřikovačů je nutno řídit se návodem k obsluze a zvláštními předpisy.[44])

(4) Při provádění úprav povrchů stavebních i jiných konstrukcí nátěrovými systémy musí být stanoven pracovní postup s přihlédnutím k návodu výrobce a určen způsob ochrany pracovníků před škodlivinami vznikajícími při dané práci.[45])

§ 99
Svařování

(1) Postup práce při řezání velkých celků musí vyloučit převrácení nebo pád oddělených částí takovým způsobem nebo směrem, který by vedl k ohrožení zdraví pracovníků a jiných osob.

(2) Při svařování ve výškách musí mít svářeč zajištěnu stabilní a bezpečnou polohu. Osobní zajištění proti pádu svářeče musí být chráněno proti propalu.

(3) Před svařováním ve výšce je třeba svářečské hadice nebo vodiče upevnit k pevnému předmětu, aby nedošlo k jejich náhlému sesunutí s následným pádem svářeče.

(4) Vedení svářečských hadic nebo vodičů musí vyloučit průhyby, možnost poškození v uchycení nebo poškození žhavým rozstřikem.

(5) Svářečské hadice nebo vodiče nesmí mít svářeč obtočeny kolem těla ani položeny přes rameno.

(6) Svářeči nesmí pracovat nad sebou, nejsou-li odděleni pevným stropem bez otvorů.

(7) Souprava lahví s plyny nebo svařovací zdroj musí být umístěny a ochráněny tak, aby nebyly ohroženy padajícím žhavým rozstřikem.

(8) Ochrana prostoru pod místem svařování musí být zabezpečena (§ 52).

(9) Při svařování elektrickým obloukem v mokrém prostředí musí být zdroj umístěn na suchém místě.

(10) Při svařování elektrickým obloukem musí svářeči nedopalky elektrod ukládat do nehořlavých krabic.

(11) Při svařování elektrickým obloukem je nepřípustné používat improvizované přívody proudu.

(12) Svařovat elektrickým obloukem na nechráněných pracovištích, za deště, husté mlhy, sněžení nebo silného větru je zakázáno. Místo svařování musí být chráněno před povětrnostními vlivy.

(13) Při svařování elektrickým obloukem na nechráněných pracovištích je nutné poučit pracovníky pohybující se v blízkosti svářečů o riziku záření oblouku a okolí je nutno chránit.

(14) Svařování v uzavřených prostorách bez dostatečné výměny vzduchu je zakázáno. Při svařování v ochranných atmosférách plynu musí být výměna vzduchu na pracovišti zajištěna nuceným způsobem.

§ 100
Práce s lasery

(1) Dodavatel stavebních prací, který provozuje lasery, je povinen vymezit a označit prostor, kde se laser používá. Musí vypracovat provozní řád pro práci s lasery s určením odpovědnosti pracovníků, druh zaškolení a požadavky na zdravotní způsobilost.

(2) V prostoru, kde se lasery používají, nesmí být látky, z nichž by vlivem záření mohly vznikat škodliviny nebo výbušné směsi plynů. Ve speciálních prostředích musí být lasery pro tato prostředí uzpůsobeny. Konstrukce laserů musí vždy odpovídat prostředí, v němž se použijí.

(3) Lasery musí být zabezpečeny proti manipulaci nepovolanými osobami a pevně fixovány, aby nemohlo dojít k působení paprsku na nezaměřené objekty vlivem otřesů země, vlivem zemních prací apod.

(4) Do provozu mohou být lasery uvedeny jen na pokyn odpovědného pracovníka.

(5) Laserový paprsek nesmí zasahovat do oblasti vidění pracovníků. Tam, kde nelze vyloučit riziko expozice pracovníků nad limitní hodnoty, musí být pracovníci chráněni (ochrannými brýlemi odpovídajícími dané vlnové délce laseru apod.).

§ 101
Potápěčské práce

(1) Před začátkem potápěčských prací musí být v bezprostřední blízkosti pracoviště vytvořen uzavřený prostor určený pro odpočinek a ohřátí potápěčů.

(2) Pro práce v hloubce větší než 13 m musí být v bezprostřední blízkosti pracoviště instalována přetlaková komora s příslušenstvím, která musí mít rozměry odpovídající počtu potápěčů pracujících na pracovišti pod vodou.

(3) Potápěčské přístroje a jejich příslušenství musí být přezkoušeny před každým použitím.

(4) Před začátkem prací pod vodou s použitím jeřábu musí vedoucí potápěčských prací stanovit pracovní postup, seznámit s ním zúčastněné pracovníky a určit dorozumívací znamení.

(5) Při potápěčských pracích konaných s použitím jeřábu nesmí potápěč vstoupit do vody, dokud zavěšené břemeno nebo prázdný hák zdvihacího zařízení není spuštěn na určené pracoviště pod vodou. Zvedání zavěšeného břemena nebo háku zdvihadla nesmí začít dříve, dokud potápěč nedojde na bezpečné místo a nedá určené znamení.

(6) Po celou dobu manipulace jeřábu s břemenem nebo s jeřábovým hákem pod vodou musí být potápěč spojen telefonem s obsluhou jeřábu; je zakázáno dorozumívání s pracovištěm nad hladinou pomocí signálního lana.

ČÁST TŘINÁCTÁ
SPOLEČNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

§ 102

Kde se v této vyhlášce hovoří o pracovnících, rozumí se tím osoby v pracovněprávním nebo jiném obdobném poměru.[46])

§ 103
Výjimky

(1) Od ustanovení této vyhlášky je možné se odchýlit na nezbytně nutnou dobu v případech, kdy hrozí nebezpečí z prodlení při záchraně lidí nebo při likvidaci závažné provozní nehody (havárie), pokud budou provedena nejnutnější bezpečnostní opatření.

(2) Kromě případů uvedených v odstavci 1 se může dodavatel stavební práce odchýlit od ustanovení druhé až dvanácté části jen se souhlasem Českého úřadu bezpečnosti práce nebo Českého báňského úřadu. Návrh na odchylku, doložený potřebnými náhradními opatřeními k zajištění bezpečnosti práce, překládá dodavatel stavební práce prostřednictvím příslušného inspektorátu bezpečnosti práce nebo obvodního báňského úřadu.

(3) Na dodavatele stavební práce, který tuto práci provádí jako podnikatel[47]) sám nebo se skupinou do pěti pracovníků, kterou při výkonu práce osobně řídí, se nevztahují ustanovení § 3 odst. 1, § 4, § 7 odst. 2, § 10 odst. 1 písm. d) a § 71 odst. 3.

§ 104
Zrušovací ustanovení

Zrušují se:

1. šestá část (Stavební a montážní práce) vyhlášky Českého úřadu bezpečnosti práce č. 48/1982 Sb., kterou se stanoví základní požadavky k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení,
2. vyhláška Českého úřadu bezpečnosti práce č. 86/1971 Sb., k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení při práci se živicemi,
3. výnos B1 ministerstva stavebnictví ze dne 1. února 1964, kterým se vydávají předpisy k zajištění bezpečnosti při práci ve výškách (reg. v částce 30/1964 Sb.), ve znění článků I, VII a IX výnosu Českého úřadu bezpečnosti práce z 10. 10. 1975 č. 16 Ú. v. ČSR (reg. v částce 37/1975 Sb.),
4. výnos ministerstva stavebnictví č. 25 ze dne 23. května 1965 o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci na lehkých střešních pláštích (reg. v částce 41/1967 Sb.), ve znění článků II a IX výnosu Českého úřadu bezpečnosti práce z 10. 10. 1975 č. 16 Ú. v. ČSR (reg. v částce 37/1975 Sb.),
5. výnos B2 ministerstva stavebnictví ze dne 2. února 1965, kterým se vydávají předpisy k zajištění bezpečnosti práce při bourání (reg. v částce 42/1967 Sb.), ve znění článků III a IX

výnosu Českého úřadu bezpečnosti práce z 10. 10. 1975 č. 16 Ú. v. ČSR (reg. v částce 37/1975 Sb.),

6. výnos B3 ministerstva stavebnictví ze dne 13. července 1965, kterým se vydávají předpisy pro předvýrobní přípravu, přípravu práce a pracoviště při provádění stavebních prací z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví pracujících (reg. v částce 42/1967 Sb.), ve znění výnosu č. 8/1968 (reg. v částce č. 49/1968 Sb.), ve znění článků IV a IX výnosu Českého úřadu bezpečnosti práce z 10. 10. 1975 č. 16 Ú. v. ČSR (reg. v částce 37/1975 Sb.),
7. výnos B4 ministerstva stavebnictví ze dne 31. srpna 1967, kterým se vydávají předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při zemních pracích (reg. v částce 49/1963 Sb.), ve znění článků V a IX výnosu Českého úřadu bezpečnosti práce z 10. 10. 1975 č. 16 Ú. v. ČSR (reg. v částce 37/1975 Sb.),
8. výnos B5 ministerstva stavebnictví ze dne 20. září 1966, kterým se vydávají předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví pracujících při pracích betonářských a zednických, při montážích prefabrikovaných prvků a při pracích, které s nimi bezprostředně souvisí (reg. v částce 42/1967 Sb.), ve znění článků VI a IX výnosu České úřadu bezpečnosti práce z 10. 10. 1975 č. 16 Ú. v. ČSR (reg. v částce 37/1975 Sb.),
9. výnos B6 ministerstva stavebnictví ze dne 2. března 1967, kterým se vydávají předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na strojích, se stroji a strojním zařízením (reg. v částce 42/1967 Sb.), ve znění článků VII a IX výnosu Českého úřadu bezpečnosti práce z 10. 10. 1975 č. 16 Ú. v. ČSR (reg. v částce 37/1975 Sb.),
10. výnos Českého úřadu bezpečnosti práce č. 18/1971 Ú. v. ČSR, kterým se vydávají předpisy k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení při stavbě tunelů a jiných podzemních objektů,
11. výnos ministerstva stavebnictví č. 6/1967, kterým se vydávají pravidla o bezpečnosti a ochraně zdraví při lepení podlahových povlaků (reg. v částce 42/1967 Sb.),
12. směrnice ministerstva stavebnictví ze dne 1. března 1965 č. 13 o zajištění bezpečnosti práce při používání elektrického prohřívání betonu uveřejněná ve Věstníku ministerstva stavebnictví částka 14 ze dne 12. 4. 1965.

§ 105
Účinnost

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. listopadu 1990.

Předseda Českého úřadu

bezpečnosti práce:

Ing. Gerner v. r.

Předseda Českého

báňského úřadu:

Ing. Bartoš v. r.

OBSAH:

ČÁST PRVNÍ		
VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ		
		Strana
§ 1	Rozsah platnosti	1142
§ 2	Výklad pojmů	1143
§ 3	Základní povinnosti dodavatele stavebních prací	1144
§ 4	Příprava staveb	1144
§ 5	Povinnosti při odevzdání staveniště (pracoviště)	1144
§ 6	Přerušení stavebních prací	1144
ČÁST DRUHÁ		
STAVEBNÍ PRÁCE V MIMOŘÁDNÝCH PODMÍNKÁCH		
§ 7	Základní ustanovení	1145
§ 8	Stavební práce v nebezpečném prostředí a v nebezpečném prostoru....	1145
ČÁST TŘETÍ		
ZPŮSOBILOST PRACOVNÍKŮ A JEJICH VYBAVENÍ		
§ 9	Povinnosti dodavatelů stavebních prací .	1146
§ 10	Povinnosti pracovníků	1146
ČÁST ČTVRTÁ		
STAVENIŠTĚ (PRACOVIŠTĚ)		
§ U	Vymezení a příprava staveniště (pracoviště)	1147
§ 12	Vnitro staveništní komunikace	1147
§ 13	Zajištění otvorů a jam	1148
§ 14	Vertikální komunikace	1148
	Skladování	
§ 15	Základní ustanovení	1148
§ 16	Způsoby skladování	1149
ČÁST PÁTÁ		
ZEMNÍ PRÁCE		
§ 17	Průzkum staveniště	1150
§ 18	Vyznačení inženýrských sítí	1150
§ 19	Zajištění výkopových prací	1150
§ 20	Výkopové práce	1151
§ 21	Zajištění stability stěn výkopů	1151
§ 22	Svahování výkopů	1152
§ 23	Podzemní práce	1152
§ 24	Vrtné práce	1152
§ 25	Protlačování	1152
§ 26	Zemní práce v zimě	1153
§ 27	Ruční doprava zemin	1153
§ 28	Doprava kolejovou (polní) drahou	1153
ČÁST ŠESTÁ		

BETONÁŘSKÉ PRÁCE A PRÁCE SOUVISEJÍCÍ		
§ 29	Bednění, podpěrné konstrukce a podpěrná lešení	1153
§ 30	Posuvné a speciální bednění	1154
§ 31	Zvedané stropy	1154
§ 32	Předpínání výztuže	1155
§ 33	Doprava a ukládání betonové směsi	1155
§ 34	Prefabrikáty	1155
§ 35	Odbedňování a uvolňování konstrukcí . .	1155
§ 36	Práce železářské	1156
ČÁST SEDMÁ		
ZEDNICKÉ PRÁCE		
§ 37	Výroba, zpracování a doprava malt	1156
§ 38	Zdění	1156
§ 39	Stavební práce na vysokých komínech . .	1157
ČÁST OSMÁ		
MONTÁŽNÍ PRÁCE		
§ 40	Příprava montáže	1157
§ 41	Montážní pracoviště	1157
§ 42	Dílce pro montáž	1157
§ 43	Montážní a bezpečnostní přípravky a vázací prostředky	1158
§ 44	Komunikace pří montáži	1158
§ 45	Manipulace s břemeny	1158
§ 46	Osazování dílců	1159
ČÁST DEVÁTÁ		
PRÁCE VE VÝŠKÁCH A NAD VOLNOU HLOUBKOU		
§ 47	Základní ustanovení	1160
§ 48	Zajištění proti pádu	1160
§ 49	Kolektivní zajištění	1160
§ 50	Osobní zajištění	1160
§ 51	Zajištění proti pádu předmětů a materiálu	1161
§ 52	Zajištění pod místem práce ve výšce a jeho okolí	1161
§ 53	Práce na střeše	1162
§ 54	Konstrukce ke zvyšování místa práce . .	1162
§ 55	Předání a převzetí konstrukcí	1162
§ 56	Výstupy	1162
§ 57	Práce nad sebou	1162
§ 58	Práce na vysokých objektech	1163
§ 59	Shazování předmětů a materiálů	1163
§ 60	Přerušení práce ve výškách	1163
§ 61	Krátkodobá práce ve výškách	1163
ČÁST DESÁTÁ		
BOURACÍ A REKONSTRUKČNÍ PRÁCE		

§ 62	Základní ustanovení	1163
§ 63	Průzkum stavu objektů	1163
§ 64	Přípravné práce	1164
§ 65	Zajištění místa bourání	1164
§ 66	Vstupy a vjezdy do bouraného objektu	1164
§ 67	Bourání střešních konstrukcí	1164
§ 68	Bourání svislých konstrukcí	1165
§ 69	Bourání podlah, stropů a jednotlivých vodorovných prvků	1165
§ 70	Práce nad sebou	1165
ČÁST JEDENÁCTÁ		
STROJE A STROJNÍ ZAŘÍZENÍ		
§ 71	Základní ustanovení	1165
§ 72	Obsluha	1165
§ 73	Provozní podmínky strojů	1166
§ 74	Oprava a údržba	1167
§ 75	Zakázané činnosti	1167
§ 76	Stroje pro zemní práce	1168
§ 77	Lopatová rypadla, nakladače a univerzální dokončovací stroje	1168
§ 78	Skrejpry	1168
§ 79	Stroje a zařízení pro výrobu, dopravu a zpracování směsi	1169
§ 80	Čerpadla směsí a strojní omítačky	1169
§ 81	Přepravníky a zásobníky volně loženého cementu	1169
§ 82	Mechanické lopaty	1169
§ 83	Vibrátory	1170
§ 84	Strojní beranidla	1170
§ 85	Stavební elektrické vrátky	1170
§ 86	Jednoduché kladky pro ruční zvedání břemen	1171
§ 87	Řetězové zvedáky a kladkostroje	1171
§ 88	Stavební výtahy	1171
§ 89	Zabezpečení stroje při přerušení a ukončení práce	1171
§ 90	Výměna a nastavení pracovních nástrojů	1172
§ 91	Přeprava strojů	1172
ČÁST DVANÁCTÁ		
PRÁCE SOUVISEJÍCÍ SE STAVEBNÍ ČINNOSTÍ		
§ 92	Manipulace	1172
§ 93	Lepení krytin na podlahy, stěny, stropy a jiné konstrukce	1172
§ 94	Podlahy ze syntetických pryskyřic	1173
§ 95	Práce se živicemi	1173
§ 96	Natavovací zařízení na propan-butan . .	1174

§ 97	Sklenářské práce	1174
§ 98	Malířské a natěračské práce	1174
§ 99	Svařování	1174
§ 100	Práce s lasery	1175
§ 101	Potápěčské práce	1175
ČÁST TŘINÁCTÁ		
SPOLEČNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ		
§ 102		1175
§ 103	Výjimky	1176
§ 104	Zrušovací ustanovení	1176
§ 105	Účinnost	1177

1) Např. zákon č. 111/1990 Sb., o státním podniku, zákon č. 1O5/1990 Sb., o soukromém podnikání občanů, zákon č. 104/1990 Sb., o akciových společnostech, nařízení vlády České a Slovenské Federativní Republiky č. 121/1990 Sb., o pracovněprávních vztazích při soukromém podnikání občanů, § 3 odst. 1 zákona č. 174/1968 Sb., o státním odborném dozoru nad bezpečností práce.

2) § 2 a 3 zákona České národní rady č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě.Vyhláška Českého báňského úřadu č. 22/1989 Sb., o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a bezpečnosti provozu při hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem v podzemí.

3) § 3 písm. g) zákona č. 61/1988 Sb.Vyhláška Českého báňského úřadu č. 26/1989 Sb., o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a bezpečnosti provozu při hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem na povrchu.

4) Např. ČSN 73 8101 Lešení. Společná ustanovení, ČSN 73 3050 Zemní práce. Všeobecné ustanovenia.

5) § 285 odst. 1 zákona č. 109/1964 Sb., hospodářský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

6) Např. § 24 zákona č. 67/1960 Sb., o výrobě, rozvodu a využití topných plynů (plynárenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, § 31 až 35 vyhlášky federálního ministerstva paliv a energetiky č. 175/1975 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení plynárenského zákona, ve znění vyhlášky č. 18/1986 Sb., § 30 zákona č. 79/1957 Sb., o výrobě, rozvodu a spotřebě elektřiny (elektrizační zákon), oddíl II. vládního nařízení č. 80/1957 Sb., kterým se provádí zákon č. 79/1957 Sb., o výrobě, rozvodu a spotřebě elektřiny, ve znění pozdějších předpisů, § 12 a 13 zákona č. 51/1964 Sb., o dráhách, ve znění zákona č. 104/1974 Sb., § 9 a 10 vyhlášky ministerstva dopravy č. 52/1964 Sb., kterou se provádí zákon o dráhách, ve znění pozdějších předpisů, § 22 zákona č. 89/1987 Sb., o výrobě, rozvodu a spotřebě tepla, § 9 až 11 zákona č. 110/1964 Sb., o telekomunikacích, § 10 a 11 vyhlášky ústřední správy spojů č. 111/1964 Sb., kterou se provádí zákon o telekomunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

7) ČSN 34 3100 Bezpečnostní předpisy pro obsluhu a práci na elektrických zařízeních.ČSN 34 3108 Bezpečnostní předpisy o zacházení s elektrickým zařízením pracovníky seznámenými.

8) Směrnice ministerstva zdravotnictví České socialistické republiky č. 46/1978 o hygienických požadavcích na pracovní prostředí (reg. v částce 21/1978 Sb.), ve znění směrnice ministerstva zdravotnictví České socialistické republiky č. 66/1985 (reg. v částce 16/1985 Sb.), ve znění výnosu ministerstva zdravotnictví a sociálních věcí České socialistické republiky č. 74/1989 (reg. v částce 9/1989 Sb.).

9) § 273 zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

10) Např. vyhláška Českého báňského úřadu č. 103/1989 Sb., o ověřování odborné způsobilosti pracovníků k hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem, ČSN 27 7012 Lopatová rypadla a nakladače. Provoz, údržba a opravy.

11) Např. ČSN 27 0143 Zdvihací zařízení. Provoz, údržba a opravy.

12) Směrnice ministerstva zdravotnictví České socialistické republiky č. 49/1967 o posuzování zdravotní způsobilosti k práci, ve znění směrnice ministerstva zdravotnictví České socialistické republiky č. 17/1970 o změnách v posuzování zdravotní způsobilosti k práci.Směrnice ministerstva zdravotnictví České socialistické republiky č. 8/1986 Ústředního věstníku České socialistické republiky pro posuzování zdravotní způsobilosti k řízení motorových vozidel, trolejbusů a tramvají.Výnos federálního ministerstva dopravy č.j. 5095/85-ÚÚŽZ ze dne 20.6. 1985, kterým se vydává směrnice o zdravotní způsobilosti pracovníků na železnicích (reg. v částce 16/1985 Sb.),

13) § 135 zákoníku práce.

14) Např. ČSN 01 8010 Bezpečnostní barvy a značky. Všeobecná ustanovení, ČSN 01 8012 Bezpečnostní značky a tabulky, ČSN 01 8020 Dopravní značky na pozemních komunikacích.

15) Např. ČSN 36 0450 Umělé osvětlení vnitřních prostorů, ČSN 36 0451 Umělé osvětlení průmyslových prostorů.

16) Vyhláška Českého úřadu bezpečnosti práce č. 88/1980 Sb., o bezpečnosti práce a technických zařízení při provozu silničních vozidel, ve znění vyhlášky č. 62/1981 Sb.

17) Vyhláška federálního ministerstva vnitra č. 99/1989 Sb., o pravidlech provozu na pozemních komunikacích (pravidla silničního provozu), ve znění vyhlášky č. 24/1990 Sb.ČSN 01 8012.ČSN 01 8020.

18) ČSN 73 4130 Schodiště a šikmé rampy. Základní ustanovení.

19) Např. ČSN 38 9805 Vysunovací žebříky, ČSN 38 9815 Přívěsné žebříky, ČSN 49 3830 Dvojité žebříky, ČSN 74 3282 Ocelové žebříky. Základní ustanovení, ON 49 3810 Dřevěné žebříky jednoduché opěrné.

20) Např. zákon č. 79/1957 Sb.

21) Vyhláška Státní komise pro vědeckotechnický a investiční rozvoj č. 43/1990 Sb., o projektové přípravě staveb.

22) ČSN 73 3050.

23) Vyhláška č. 22/1989 Sb.

24) Zákon č. 138/1973 Sb., o vodách (vodní zákon).Nařízení vlády České socialistické republiky č. 25/1975 Sb., jímž se stanoví ukazatelé přípustného stupně znečištění vod.Zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu.

25) ČSN 73 8101.ČSN 73 8108 Podpěrná lešení.

26) ČSN 73 2400 Provádění a kontrola betonových konstrukcí.

27) ČSN 72 3000 Výroba a kontrola betonových stavebních dílců.

28) ČSN 73 2310 Provádění zděných konstrukcí.

29) ČSN 27 5003 Pohyblivé pracovní plošiny. Výpočet, konstrukce a výroba.ČSN 27 5004 Pohyblivé pracovní plošiny. Montáž, provoz, zkoušení a údržba.

30) Teplotechna PNT 73 0710 Bezpečnostní předpisy pro stavební práce na vysokých komínech.

31) Např. ČSN 72 3000 Výroba a kontrola betonových stavebních dílců, ČSN 72 3565 Betonové stenové dielce. Společná ustanovenia, ČSN 72 3800 Betonové stropní a střešní dílce. Společná ustanovení.

32) ČSN 27 0143ČSN 27 0144 Zdvihací zařízení. Prosředky pro vázání, zavěšení a uchopení břemen.

33) Vládní nařízení č. 80/1957 Sb.ČSN 34 3108.

34) Např. ČSN 73 8101, ČSN 73 8106 Ochranné a záchytné konstrukce, ČSN 74 3305 Ochranná zábradlí. Základní ustanovení.

35) ČSN 83 2611 Bezpečnostní postroje a pásy.ČSN 83 2612 Bezpečnostní lana.

36) ČSN 73 8101.

37) ČSN 74 3282.

38) Např. § 133 odst. 1 písm. b) zákoníku práce, § 141 odst. 1 zákoníku práce, vyhláška ministerstva stavebnictví č. 77/1965 Sb., o výcviku, způsobilosti a registraci obsluh stavebních strojů.

39) ČSN 73 8120 Stavební plošinové výtahy.

40) ČSN 4002 Výtahy. Montáž, zkoušení a provoz elektrických výtahů.

41) § 150 zákoníku práce.§ 167 zákoníku práce.

42) Vyhláška Českého úřadu bezpečnosti práce a Českého báňského úřadu č. 21/1979 Sb., kterou se určují vyhrazená plynová zařízení a stanoví některé podmínky k zajištění jejich bezpečnosti.

43) ČSN 26 9030 Skladování. Zásady bezpečné manipulace.

44) ČSN 07 8122 Tlakové nádoby ručních postřikovačů.ČSN 69 0012 Tlakové nádoby stabilní. Provozní požadavky.

45) ČSN 65 0201 Hořlavé kapaliny. Provozovny a sklady.ČSN 67 0810 Úprava nátěrových hmot pro nanášení.ČSN 67 0811 Skladování nátěrových hmot.ČSN 67 5801 Ředidla pro nátěrové hmoty. Základní a společná ustanovení.

46) Např. zákoník práce, zákon č. 162/1990 Sb., o zemědělském družstevnictví, zákon č. 176/1990 Sb., o bytovém, spotřebním, výrobním a jiném družstevnictví.

47) Zákon č. 105/1990 Sb.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.